

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย เรื่อง “ความสามารถทางการอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษโดยกลวิธีเรียนแบบร่วมมือผสมผสาน CIRC (Cooperative Integrated Reading and Composition Techniques) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/1 จำนวน 29 คน โรงเรียนเซนต์ปีเตอร์ ธนบุรี ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยและแนวทางในการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษข้อมูลแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการการเรียนการสอนความสามารถทางการอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษรวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศและต่างประเทศ โดยนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

การอ่าน

ในหัวข้องานวิจัยที่เกี่ยวกับความสามารถทางการอ่าน ผู้วิจัยได้ค้นคว้าและเรียบเรียงเอกสารที่เกี่ยวข้องได้แก่ 1) ความหมายของการอ่าน 2) องค์ประกอบของการอ่าน 3) ความสามารถในการอ่าน 4) จุดมุ่งหมายการอ่าน 5) ความสำคัญของการอ่าน 6) ประเภทของการอ่าน 7) การวัดและประเมินผลของการอ่าน 8) รูปแบบการทดสอบการอ่านภาษาอังกฤษ

1. ความหมายของการอ่าน

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการอ่านในลักษณะที่คล้ายคลึงกันและแตกต่างกันไปตามแนวความคิดของแต่ละท่านดังเช่น เพ็ญศรี รังสิยากุล (2531, หน้า 1) มีความคิดในลักษณะคล้ายกันคือการอ่านเป็นกระบวนการที่สลับซับซ้อนต้องการสมาธิในการใช้กระบวนการคิดรำลึกถึงคำต่างๆ ไม่เพียงแต่มองสัญลักษณ์ ตัวอักษรแล้วทราบความหมายก็จะทำให้เข้าใจสิ่งที่อ่านได้แต่ต้องอาศัยการตีความการทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์กันระหว่างความคิดและสิ่งที่มองเห็นแล้วจึงเข้าใจความหมายของสิ่งที่อ่านได้ซึ่งคล้ายคลึงกับ ประเทิน มหาจันทร์ (2530, หน้า 153) และ White (1980, p. 87) ที่กล่าวถึงความหมายของการอ่านในลักษณะเดียวกันว่าการอ่านเป็นทักษะที่ยู่ยากซับซ้อนต้องใช้ความคิดและความสามารถในการทำความเข้าใจสิ่งที่อ่านจำเป็นต้องอาศัยกลไกอื่นๆ ประกอบ เช่น การประเมินการตัดสินใจการจินตนาการการใช้เหตุผล ดังนั้นการอ่านจึง

ต้องใช้ทักษะหลายๆ ด้านประกอบกัน ซึ่งความคิดดังกล่าวเป็นไปในแนวเดียวกับ Goodman (1973, pp. 5-11) และกรมวิชาการ (2541, หน้า 11) ที่เห็นว่า การอ่านเป็นกระบวนการคิดทางสมอง เป็นเกมการเดาทางภาษาศาสตร์เชิงจิตวิทยาที่ผู้อ่านจะต้องเลือกตัวนะที่อยู่ในข้อความเพื่อเดา ความหมายของเนื้อ ความทั้งหมด ซึ่งกระบวนการนี้ต้องผ่านกระบวนการคิดทางสมอง ในขณะที่ สมองรับรู้ตัวอักษรนั้นผู้อ่านต้องมีการคาดเดาล่วงหน้าถึงเรื่องที่อ่าน โดยอาศัยประสบการณ์เดิม และความรู้พื้นฐานของตัว ผู้อ่านเอง ดังนั้นผู้อ่านจะรับรู้ค้นหาความหมายและตีความในสิ่งที่อ่าน ได้ต้องอาศัยกระบวนการทางสติปัญญาอาศัยประสบการณ์เดิมและจินตนาการของผู้อ่านมาช่วย แล้วจึงพิจารณาความหมายจนเกิด ความเข้าใจในที่สุด ทั้งนี้การอ่านจะเกิดกระบวนการปฏิสัมพันธ์ ระหว่างผู้อ่านกับสิ่งที่อ่านรวมถึงตัวผู้อ่านเองต้องมีเจตคติต่อสิ่งที่อ่านเพื่อนำไปใช้ในการตีความ ขยายความจุดมุ่งหมายของผู้เขียนด้วย Cooper (1988, p. 13) Harris & Smith (1976, p. 14)

จากความหมายของการอ่านดังกล่าวสรุปได้ว่า การอ่านเป็นกระบวนการทาง ความคิดที่ผู้อ่านจะรับรู้ เข้าใจ ตีความหมายและคาดเดาส่ิงที่อ่านได้ก็โดยอาศัยความรู้พื้นฐาน ประสบการณ์เดิมของผู้อ่าน ตัวชี้แนะทางภาษาที่ปรากฏในข้อความ และในบางครั้งผู้อ่านต้องใช้ จินตนาการคิดพิจารณาและใช้เหตุผลประกอบเพื่อตีความขยายความ ประเมินและเข้าใจในสิ่งที่ ผู้เขียนต้องการสื่อออกมาในการเขียนนั้นๆ ด้วย ทั้งนี้การอ่านจะมีประสิทธิภาพได้นั้นผู้อ่านต้องมี ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์ประกอบของการอ่าน ดังจะกล่าวต่อไป

2. องค์ประกอบของการอ่าน

การที่จะเกิดความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่อ่านได้นั้น ไม่เพียงแต่ผู้อ่านจะมีความรู้ความ เข้าใจเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านเท่านั้น การอ่านเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพจึงต้องอาศัยองค์ประกอบของการ อ่านหลายประการ ซึ่งนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการอ่านไว้ ดังนี้

Harris & Smith (1976, pp. 227-231) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการอ่านว่า ประกอบ ด้วยประสบการณ์เดิมของผู้อ่าน (background experience) ที่จะช่วยให้ผู้อ่านมีความเข้าใจ เรื่องที่อ่านได้ง่ายและรวดเร็วยิ่งขึ้นความสามารถด้านภาษา (language abilities) เช่น ด้านคำศัพท์ สำนวนต่างๆ ในประโยคเพื่อใช้ในการตีความของเรื่องที่อ่าน และความสามารถในการคิด (thinking abilities) ผู้อ่านจะต้องใช้ความสามารถในการคิด เพื่อทำความเข้าใจเหตุการณ์ ใจความ สำคัญหรือความคิดรวบยอดของเรื่องที่อ่าน ซึ่งจะช่วยให้เข้าใจได้ง่ายขึ้น นอกจากนี้หากผู้อ่านมี ความชอบหรือสนใจในสิ่งที่อ่าน (affection) จะทำให้สามารถเข้าใจเรื่องที่อ่านได้ง่ายขึ้นและมี ความสุขต่อสิ่งที่อ่านและสุด ท้ายคือจุดประสงค์ในการอ่าน (reading purposes) การที่ผู้อ่านอ่าน เรื่องอย่างมีจุดมุ่งหมายในการอ่านจะทำให้อ่านเรื่อง ได้ตรงประเด็นทำให้เข้าใจเรื่องที่อ่านได้เร็วขึ้น และดีขึ้นซึ่ง Goodman (1973, p. 25) ก็มีแนวคิดเพิ่มเติมต่างออกไปจาก Harris & Smith คือ

นอกจากองค์ประกอบด้านความรู้ทางภาษาและประสบการณ์เดิมของผู้อ่านแล้วยังต้องมีความสมบูรณ์ของเรื่องหรือบทความที่อ่าน (conceptual or semantic completeness) ซึ่งช่วยให้ผู้อ่านมีความเข้าใจเรื่องที่อ่านได้ดีขึ้นและโครงสร้างของข้อความ (text schema) ที่มีความแตกต่างกันไปตามแบบฉบับหรือลักษณะวัฒนธรรมและความรู้ของผู้เขียน ซึ่งการที่ผู้อ่านจะเข้าใจสิ่งที่ผู้เขียนสื่อได้นั้นผู้อ่านต้องศึกษาวิเคราะห์โครงสร้างของข้อเขียนนั้นๆ ด้วย

นอกจากนี้ Coady (1979, pp. 5-10) ได้ให้แนวคิดว่าการอ่านมีเพียง 3 องค์ประกอบ คือ ความสามารถในการใช้ความคิดรวบยอดกับสิ่งที่อ่าน การใช้ความรู้เดิมที่ผู้อ่านมีต่อสิ่งที่อ่าน และการใช้กลวิธีกระบวนการในการอ่านสรุปได้ว่า องค์ประกอบหลักๆ ในการอ่านจะประกอบด้วย องค์ประกอบที่เกิดจากตัวผู้อ่านเองอันได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับสิ่งที่อ่าน ความสามารถทางภาษา ความสามารถในการใช้ความคิดเพื่อทำความเข้าใจในสิ่งที่อ่าน ประสบการณ์เดิมที่ตัวผู้อ่านมีต่อบทความนั้นๆ ซึ่งจะช่วยให้เข้าใจเรื่องได้ง่ายขึ้นและเร็วขึ้นด้วย รวมถึงความสนใจหรือชอบในสิ่งที่อ่านอันจะทำให้ผู้อ่านมีความสุขต่อสิ่งที่อ่านและองค์ประกอบที่เกิดจากบทความหรือเนื้อหาที่อ่าน เช่น ความสมบูรณ์ของบทความหรือเนื้อหา ลักษณะโครงสร้างของข้อความซึ่งแตกต่างกันไปตามแต่ละภาษาของเนื้อหานั้นๆ นอกจากองค์ประกอบของการอ่านที่ผู้อ่านจะต้องทำความรู้ความเข้าใจ เพื่อให้การอ่านเกิดประสิทธิภาพมากขึ้นแล้ว ระดับความสามารถในการอ่านก็เป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้อ่านบรรลุผลสำเร็จในการอ่านได้ดียิ่งขึ้นด้วย

3. ความสามารถในการอ่าน

Miller (1990, pp. 4-7), Searfoss & Readence (1994, pp. 231-232) กล่าวถึงความสามารถในการอ่านในลักษณะที่สอดคล้องกัน 2 ระดับคือ ระดับการแปลความเป็นระดับความสามารถในการทำความเข้าใจข้อมูลของเรื่องที่อ่าน สามารถหาคำตอบได้โดยตรงจากสิ่งที่อ่าน เช่น การแปลความตัวอักษร แผนภูมิ เป็นต้น และระดับการตีความ ซึ่งเป็นระดับความสามารถในการเข้าใจข้อมูลและความคิดของผู้เขียนซึ่งอาจเป็นความหมายแฝงในเรื่องที่อ่าน คือ สามารถหาคำตอบที่ผู้เขียนไม่ได้เขียนไว้โดยตรงต้องอาศัยประสบการณ์เดิมของผู้อ่านมาช่วยในการทำความเข้าใจ นอกจากนี้ Miller ได้แบ่งระดับความสามารถในการอ่านแตกต่างออกไปจาก Searfoss & Readence อีก 2 ระดับคือระดับในการวิเคราะห์ สรุปความเป็นระดับความสามารถในการวิเคราะห์และมีการประเมินผลเรื่องที่อ่านสามารถแยกได้ว่าสิ่งที่อ่าน อะไรคือข้อเท็จจริง อะไรคือความคิดของผู้เขียน สามารถเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างเนื้อหาที่อ่านกับเนื้อหาจากแหล่งข้อมูลอื่น ตลอดจนเข้าใจบทความในเชิงอุปมาอุปไมยได้ด้วยระดับความคิดสร้างสรรค์เป็นระดับความเข้าใจที่ผู้อ่านสามารถเข้าใจเนื้อหาที่อ่านนอกเหนือไปจากการนำเสนอของผู้เขียน โดยการใช้ประสบการณ์ความรู้เดิมที่ผู้อ่านมีต่องานเขียนนั้นๆ เพื่อทำการสังเคราะห์เนื้อหาที่อ่านนั้นๆ มากกว่าการทำความเข้าใจ

เข้าใจการอ่านซึ่งถือเป็นความสามารถระดับสูงกว่า 3 ระดับที่กล่าวมานอกจากนี้ สมุทฺร เช่นชาวนิช (2542, หน้า 74) ได้กล่าวถึงความสามารถในการอ่านว่าประกอบไปด้วยความสามารถ 6 ระดับ จัดเป็นข้อๆ ดังนี้

(1) สามารถจำเรื่องราวส่วนใหญ่ที่อ่านมาแล้วได้เมื่อถึงคราวที่ต้องการจะใช้ประโยชน์ หรืออ้างอิงก็ทำได้ไม่ยาก

(2) สามารถจับใจความสำคัญๆ ได้โดยแยกแยะหรือระบุประเด็นหลักออกจากประเด็นย่อยที่ไม่จำเป็นหรือไม่สำคัญมากนักได้สามารถประเมินได้ว่าอะไรบ้างที่ควรจะสนใจเป็นพิเศษหรือควรตัดทิ้งไป

(3) สามารถตีความเกี่ยวกับเรื่องหรือข้อคิดเห็นที่อ่านมาแล้วว่านัยสำคัญมากน้อยเพียงใด

(4) สามารถสรุปความคิดเห็นจากสิ่งที่อ่านได้อย่างถูกต้อง มีเหตุผล และน่าเชื่อถือ

(5) สามารถใช้วิจารณ์ญาณของตนพิจารณาใคร่ครวญข้อสรุปหรือการอ้างอิงต่างๆ ของผู้เขียนได้อย่างถูกต้องเป็นระบบไม่สับสน

(6) สามารถถ่ายโอนหรือประสานประสานความรู้ที่ได้จากการอ่านกับประสบการณ์อื่นๆ ได้อย่างเหมาะสมตามกาลเทศะจากการแบ่งระดับความสามารถในการอ่านดังที่กล่าวมา สรุปได้ว่าความสามารถในการอ่านมีหลายระดับแตกต่างกันไป ตั้งแต่ระดับที่สามารถทำความเข้าใจได้ด้วยการหาคำตอบโดยตรงจากเรื่องที่อ่าน อาศัยความรู้เดิมที่ผู้อ่านมีต่อสิ่งที่อ่านไปจนถึงกระบวนการที่ต้องอาศัยกระบวนการคิดวิเคราะห์ สรุปความ ซึ่งสลับซับซ้อนมากขึ้นตามลำดับ ดังนั้นการให้ผู้อ่านบรรลุผลสำเร็จในการอ่านได้นั้นก็ด้วยมาจากการจัดการเรียนการสอนให้มีความเหมาะสม กับระดับความสามารถในการอ่านของผู้เรียน และจุดมุ่งหมายของผู้สอนที่ต้องการจะให้ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่านในระดับใดบ้างด้วย ดังนั้นผู้สอนจึงต้องมีความรู้ความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของการอ่านว่าประกอบด้วยอะไรบ้าง

4. จุดมุ่งหมายของการอ่าน

- (1) อ่านเพื่อศึกษาหาความรู้
- (2) อ่านเพื่อสนองความอยากรู้อยากเห็น
- (3) อ่านเพื่อต้องการทราบข้อมูลข้อเท็จจริง
- (4) อ่านเพื่อศึกษาค้นคว้า
- (5) อ่านเพื่อความก้าวหน้าในอาชีพ

นอกจากนี้ยังมีแนวคิดของ Blanton, et al. (กัญตา พิบูลนุรักษ์, 2552, หน้า 13 อ้างอิงจาก Blanton, et al., 1994, pp. 33-36) ในการแบ่งประเภทของจุดมุ่งหมายในการอ่าน ดังนี้

(1) อ่านเพื่อหาข้อมูล เป็นการอ่านเพื่อค้นหาข้อมูล หรือต้องการหาความรู้มาใช้ในการแก้ปัญหาที่ผู้อ่านประสบซึ่งเป็นการอ่านเพื่อตอบสนองความต้องการด้านความรู้ในแขนงต่างๆ ในระดับสูงขึ้นโดยผู้อ่านต้องมีความรู้และเข้าใจกฎเกณฑ์ทางไวยากรณ์ของภาษาเขียนมีความรู้เกี่ยวกับการสร้างคำ ความหมายและหน้าที่ของคำ และมีความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์เฉพาะสาขา

(2) อ่านเพื่อต้องการข่าวสารข้อเท็จจริง เช่น หนังสือพิมพ์ และนิตยสารต่างๆ

(3) อ่านเพื่อวิเคราะห์วรรณกรรม เป็นการอ่านที่ผู้อ่านต้องรู้วิธีการวิเคราะห์วิจารณ์เนื้อหาด้านวรรณคดี ซึ่งเป็นภาษาที่ลึกซึ้ง ผู้อ่านต้องเข้าใจสำนวนโวหารเฉพาะเรื่องเป็นอย่างดี เพื่อช่วยในการวิเคราะห์ตีความ

(4) อ่านเพื่อการแปล เป็นการอ่านที่ผู้อ่านต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องที่แปลเป็นอย่างดี อีกทั้งยังต้องมีความรู้เรื่องโครงสร้างไวยากรณ์ คำศัพท์ การเปรียบเทียบ โครงสร้างประโยคของทั้งสองภาษา

(5) อ่านเพื่อจับใจความได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว เป็นการอ่านที่ผู้อ่านต้องมีหลายทักษะในการอ่าน เพื่อช่วยในการจับใจความสำคัญ ค้นหาความหมาย และสามารถแปลได้อย่างรวดเร็ว

จึงสรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายในการอ่านมีความแตกต่างกันไปตามความต้องการของผู้อ่านในแต่ละครั้ง ซึ่งหากผู้อ่านมีจุดมุ่งหมายในการอ่านแล้ว จะช่วยให้การอ่านตรงประเด็นขึ้นเร็วขึ้นและนำไปสู่การบรรลุผลสำเร็จในสิ่งที่อ่านมากขึ้นตามไปด้วย ทั้งนี้การที่ผู้อ่านมีความเข้าใจในการอ่านหลายๆ ด้านแล้วการศึกษาเพื่อทราบถึงวิธีการเรียนที่ต้องการจะนำไปใช้ในการสอนนักเรียนเพื่อพัฒนาการอ่านก็เป็นสิ่งหนึ่งที่ต้องศึกษา

5. ความสำคัญของการอ่าน

ปัจจุบันนี้โลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะในส่วนของข้อมูลข่าวสารต่างๆ ที่หมุนเวียนและหลากหลาย และวิธีที่สำคัญที่สุดในการที่จะทราบข่าวสารนั้นได้คือการอ่าน เพราะการอ่านเป็นสิ่งจำเป็นต่อชีวิตมนุษย์ในการแสวงหาความรู้ทางด้านการศึกษาและยังเป็นการเพิ่มพูนความรู้ช่วยในการพัฒนาสติปัญญา การตัดสินใจในสิ่งที่สำคัญ ในขณะที่เดียวกันการอ่านยังมีบทบาทต่อการดำรงชีวิตในแง่ของการสร้างประสบการณ์ใหม่ๆ การก้าวทันวิทยาการ ก้าวทันโลกที่พร้อมจะเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา และบทบาทที่เกี่ยวข้องต่อคนทุกคนคือการอ่าน การอ่านมีความสำคัญในการให้ความเพลิดเพลินและความสุขกับผู้อ่านอยู่เสมอ มีผู้กล่าวถึงความสำคัญในการให้

ความเพลิดเพลินและความสุขกับผู้อ่านอยู่เสมอ ซึ่งแต่ละท่านกล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ ดังนี้

ศิริพร พูลสุวรรณ (2530, หน้า 16-68) กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านสรุปได้ว่า

(1) การอ่านช่วยให้เกิดความรู้ทางวิชาการ มีความสำคัญต่อการศึกษาทุกระดับทั้งภายในห้องเรียนและเรียนด้วยตนเอง ดังนั้นความสำเร็จทางวิชาการของมนุษย์จึงมีความสัมพันธ์กับการอ่าน

(2) การอ่านช่วยพัฒนาอาชีพ การอ่านทำให้ทราบข้อมูลในการเลือก การค้นคว้าหาความรู้และพัฒนาอาชีพของบุคคลให้ก้าวหน้า ซึ่งส่งผลให้สังคมเจริญก้าวหน้า

(3) การอ่านช่วยให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ ทำให้ทราบถึงพัฒนาการของโลก ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี สามารถนำความรู้ให้สัมพันธ์กับการทำงานในชีวิตประจำวัน และสามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปจินตนาการคิดค้นสิ่งใหม่ๆ ได้

(4) การอ่านช่วยพัฒนาจิตใจให้เจริญองงาม ก่อให้เกิดความเพลิดเพลินบันเทิงใจ และพัฒนาจิตใจให้เกิดความเมตตาอารี ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

(5) การอ่านช่วยอำนวยความสะดวกในชีวิตประจำวัน ตลอดจนช่วยป้องกันและแก้ปัญหาบางอย่างได้

(6) การอ่านช่วยให้ผู้อ่านมีบุคลิกภาพที่เหมาะสม

บันลือ พุกษะวัน (2530, หน้า 10-11) กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านสรุปได้ว่า

(1) การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนรู้ หากอ่านไม่ได้การเรียนการสอนย่อมพบอุปสรรคอย่างใหญ่หลวง พฤติกรรมของเด็กจะเปลี่ยนไป หงอยเหงา เก็บกด หรือมีจะนั้นจะแสดงออกต่างๆ ในลักษณะทดแทนปมด้อยเหล่านั้น

(2) เด็กที่อ่านได้ย่อมได้รับการยอมรับ สามารถเรียนร่วมกับเพื่อนๆ ได้ดี ตรงกันข้ามการที่เด็กมีอุปสรรคในการอ่านย่อมขาดความอบอุ่นขาดความมั่นใจในตนเอง

(3) การอ่านได้อ่านเป็น เป็นสิ่งหนึ่งที่ช่วยส่งเสริมให้เด็กได้รับความรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทั้งนี้ไม่ว่าโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาใดในโลกก็ไม่อาจจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้ดีที่สุด การอ่านจึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่เด็กค้นคว้าเพิ่มเติมได้อย่างจุใจ หรือตามความจำเป็นของเด็กเหล่านั้น

(4) การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญในการประกอบธุรกิจการปรับปรุงเมื่อพ้นวัยประถม ศึกษาอาจเรียนรู้จากพฤติกรรมการศึกษาออกโรงเรียนได้อีกครั้งหนึ่ง

(5) การอ่านมีความจำเป็นต่อการเป็นพลเมืองดีที่จะรู้ข่าวสารเหตุการณ์ของบ้านเมืองเพราะการเป็นพลเมืองดีจำเป็นต้องรู้ข่าวสารเหตุการณ์บ้านเมือง จะเห็นได้ว่าการอ่านมี

ความสำคัญและความจำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต ช่วยเพิ่มพูนสติปัญญาของบุคคลที่มีความเข้าใจในการอ่าน สามารถนำความรู้ความคิดไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่สังคมและตนเอง

สนิท ตั้งทวี (2529, หน้า 3) ได้กล่าวว่า การอ่านเป็นกระบวนการแสดงความรู้ของมนุษย์ความเจริญก้าวหน้าในด้านการพิมพ์และเทคโนโลยีอื่นๆ ทำให้วิทยาการต่างๆ เผยแพร่ออกมาในรูปสิ่งพิมพ์เป็นส่วน มากนั่นคือการอ่านเป็นเครื่องมือของนักเรียนนักศึกษาและนิสิตเพื่อใช้สำหรับการเรียนรู้วิชาต่างๆ ได้อย่างกว้างขวาง ส่วน เนาวรัตน์ แดงแย้ม (2541, หน้า 4) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้หนังสือเป็นสื่อที่มีความสำคัญต่อชีวิตเพราะจะทำให้มนุษย์มีความรู้และเข้าใจตนเอง เข้าใจผู้อื่นและเข้าใจสิ่งแวดล้อมได้อย่างถูกต้อง เพื่อให้สามารถปรับตัวให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของสังคม อย่างไรก็ตามหนังสือจะมีคุณค่าด้วยการอ่านเพราะการอ่านสามารถช่วยให้รู้ข่าวสารข้อเท็จจริงต่างๆ ที่เกิดขึ้นและนำความรู้ที่ได้ไปปรับปรุงการดำเนินชีวิตของตนด้วยเหตุนี้การที่จะทำให้บุคคลปรับตัวให้ทันกับความเจริญทางสังคมคือการอ่านที่มีประสิทธิภาพซึ่งหมายถึงการอ่านด้วยความรวดเร็วเข้าใจสิ่งที่อ่านได้ถูกต้องซึ่งความเห็นดังกล่าวเป็นไปในทางเดียวกับ ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542, หน้า 3) ซึ่งได้สรุปความสำคัญการอ่านไว้ว่า “การอ่านมีความสำคัญต่อชีวิตตั้งแต่เล็กจนโตสำคัญต่อการพัฒนาอาชีพและการศึกษานับว่าการอ่านเป็นหัวใจสำคัญในการเรียนการสอน ดังนั้นการอ่านจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องฝึกให้เกิดความชำนาญเพื่อสร้างเสริมประสบการณ์ทำให้เกิดความคิดที่กว้างขวาง เข้าใจเรื่องที่อ่านได้เร็วและถูกต้อง”

จะเห็นได้ว่าการอ่านมีความสำคัญหลายด้าน กล่าวคือการอ่านเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ของมนุษย์ทุกระดับ อันจะนำมาซึ่งความรู้ความคิดที่เป็นประโยชน์สำหรับผู้อ่านในการดำเนินชีวิต ประกอบอาชีพและอยู่ร่วมกับผู้อื่นตลอดจนเป็นพลเมืองที่ดีของสังคมได้ นอกจากนี้การอ่านยังมีส่วนช่วยยกระดับจิตใจ สร้างความเพลิดเพลินแก่ผู้อ่าน และเสริมสร้างบุคลิกภาพแก่ผู้ที่รู้จักการอ่านอย่างถูกต้องอีกด้วย

6. ประเภทของการอ่าน

ประเภทของการอ่านแบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ การอ่านออกเสียง และการอ่านในใจซึ่งการอ่านทั้งสองประเภทนี้เป็นสิ่งที่นักเรียนต้องเรียนรู้และฝึกปฏิบัติให้อ่านได้อย่างถูกต้องดังที่ สนิท สัตโยภาส (2542, หน้า 44-168) กล่าวถึงประเภทของการอ่านไว้ 2 ประเภทใหญ่ๆ ดังนี้

(1) การอ่านออกเสียง เป็นกระบวนการอ่านต่อเนื่องระหว่างสายตา สมองและการเปล่งเสียง คือสายตาจะต้องจับจ้องที่ตัวหนังสือ สมองมีหน้าที่ถ่ายทอดอักษรออกมาเป็นความคิดแล้วประมวลความคิดออกมาเป็นถ้อยคำพร้อมกับเปล่งเสียงออกมดั่งๆ โดยการอ่านออกเสียงนั้นมีอยู่ 3 ประเภท คือ

(1.1) การอ่านออกเสียงร้อยแก้ว การอ่านออกเสียงร้อยแก้วจะยึดหลักการ เปล่งเสียงตามธรรมชาติที่มนุษย์พูดกันในชีวิตจริง โดยผู้อ่านต้องพยายามรักษาสารเดิมไว้ให้ สมบูรณ์ที่สุดเพื่อให้ผู้ฟังได้รับความรู้ ความเข้าใจ และอรรถรสตามที่ผู้เขียนต้องการด้วยการยึด หลักการอ่านและกระบวนการฝึกอ่าน โดยฝึกเปล่งเสียงอ่านอย่างชัดเจน ทำเสียงเหมือนพูด เสียงไม่ ดังหรือค่อยเกินไป เน้นคำให้เหมาะสมกับความหมาย เปล่งเสียงคำทุกคำให้ถูกต้องตามอักขรวิธี

(1.2) การอ่านออกเสียงร้อยกรองด้วยเสียงปกติจะปฏิบัติคล้ายกับการอ่าน ร้อยแก้วต่างกันที่การอ่านร้อยกรองต้องเว้นจังหวะการอ่านให้เป็นไปตามฉันทลักษณ์ของคำ ประพันธ์ประเภทนั้นๆ

(1.3) การอ่านออกเสียงร้อยกรองทำนองเสนาะ เป็นการอ่านบทร้อยกรองที่มี สำเนียงสูง ต่ำ หนักเบา ยาวสั้น มีเอื้อนเสียง และเน้นเสียงสัมผัสอย่างไรเพราะชัดเจนจังหวะการอ่าน และคลื่นเสียงเป็นกังวานฟังแล้วเกิดความเพลิดเพลินและมีอารมณ์คล้อยตาม

(2) การอ่านในใจ เป็นกระบวนการอ่านที่เรามองดูตัวอักษรและถ่ายทอดเป็น ความ คิดอย่างเจียบๆ ในใจความคิดที่ได้จะรวมเป็นความเข้าใจและประสบการณ์ที่ผู้อ่านจะ สามารถนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์เมื่อถึงเวลาอันสมควรต่อไป การอ่านในใจมีความสำคัญต่อ บุคคลมากเพราะเป็นการอ่านที่จะใช้เป็นเครื่องมือแสวงหาความรู้วิชาการต่างๆ เป็นการอ่านที่ช่วย สร้างวิสัยทัศน์ได้อย่างกว้างไกลสร้างบุคคลให้รู้เท่าทันโลกยุคปัจจุบันได้ และยังเป็น การอ่านที่ทำให้ ความบันเทิงการอ่านในใจแบ่งตามลำดับจุดประสงค์ คือ

(2.1) การฝึกอ่านเร็ว การอ่านหนังสือเร็วมีประโยชน์แก่ผู้อ่านอย่างยิ่งในแง่ที่ ผู้อ่านจะอ่านได้ในปริมาณมาก เก็บใจความสำคัญได้มาก ผู้อ่านควรฝึกฝนโดยการกำหนดเวลาใน การอ่านหนังสือ ฝึกการเคลื่อนไหวสายตาให้เร็วและแม่นยำ ฝึกการหาความหมายของคำศัพท์ใหม่ๆ อยู่ เสมอ

(2.2) การอ่านเพื่อความเข้าใจ การอ่านที่ผู้อ่านพยายามเข้าถึงสาระสำคัญของ ข้อความในแง่มุมต่างๆ เช่น สรุปเรื่อง บอกรายละเอียดของเรื่อง ลำดับเรื่องราว บอกความสัมพันธ์ ของสิ่งต่างๆ ในเรื่อง เปรียบเทียบ บอกเหตุผล แยกแยะ คาดการณ์ บอกความตั้งใจของผู้เขียนได้ และสามารถตั้งชื่อเรื่องให้บทอ่านได้ เป็นต้น ลักษณะการอ่านในใจนี้เหมาะกับการอ่านงานเขียน ทุกประเภทโดยเฉพาะตำรา บทความเชิงวิชาการ สารคดี และเรื่องราวต่างๆ

(2.3) การอ่านสรุปความ การอ่านสรุปความหรือการอ่านจับใจความ เป็นการ อ่านที่ผู้อ่านมุ่งจับสาระสำคัญของข้อความหรือเรื่องราวที่อ่านให้ได้การอ่านแบบนี้มักใช้กับการ อ่านงานเขียนประเภทข่าว สารคดี บทความ นิทาน เรื่องสั้น และนวนิยาย เป็นต้น

(2.4) การอ่านตีความการอ่านตีความหรือวินิจฉัย เป็นการอ่านเพื่อหาความหมาย ที่ซ่อนเร้นหรือความหมายที่แท้จริงของสาร โดยพิจารณาข้อความที่อ่านว่าผู้เขียนมีเจตนาให้ผู้อ่านเกิดความคิดหรือความรู้สึกอะไรนอกเหนือจากเนื้อเรื่องที่อ่าน

(2.5) การอ่านเพื่อวิเคราะห์วิจารณ์และประเมินค่า เป็นกระบวนการอ่านที่สร้างวิจารณ์ญาณให้แก่ผู้อ่านเพราะวิจารณ์ญาณในการอ่านจะเกิดได้ก็ต่อเมื่อผ่านกระบวนการวิเคราะห์แล้วเกิดวิจารณ์สารที่อ่าน สุดท้ายจึงตัดสินประเมินค่าของสิ่งที่อ่าน

นอกจากนี้ ฌีววรรณ กุหาภินันท์ (2542, หน้า 9) กล่าวถึงการอ่านว่ามี 2 ลักษณะ คือ การอ่านออกเสียงและการในใจ

(1) การอ่านออกเสียง มีความสำคัญต่อการฝึกหัดอ่านตั้งแต่วัยเด็ก เพื่อจะได้ฟังการอ่านออกเสียงว่าถูกต้องอย่างไร ชัดเจนหรือไม่ หากการอ่านออกเสียงยังไม่ชัดเจนจะได้แก้ไขให้ถูกต้องผู้อ่านจะถูกฝึกอ่านออกเสียงตั้งแต่วัยเด็ก โดยเริ่มต้นจากคำศัพท์ที่อยู่แวดล้อมรอบๆ และขยายวงคำศัพท์กว้างออกไปตามประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมที่อ่านอยู่

การอ่านออกเสียงมีประโยชน์ในหลายส่วน เช่น การอ่านออกเสียงในวรรณคดี และวรรณกรรมประเภทร้อยกรองไม่ว่าจะเป็นการอ่านเองหรืออ่านให้ผู้อื่นฟัง จะทำให้ผู้อ่านเพลิดเพลิน ซาบซึ้งในบทประพันธ์นั้นๆ และผู้ฟังก็ได้รรถรสจากการฟัง การอ่านออกเสียงซึ่งอาจเป็นการอ่านออกเสียงธรรมดาหรืออ่านแบบทำนองเสนาะ ผู้อ่านที่ได้รับการฝึกฝนจะมีลีลาและท่วงทำนองการอ่าน ตลอดจนการออกเสียงถูกต้องตามอักขรวิธี นอกจากนี้การอ่านออกเสียงยังมีประโยชน์ต่อการประกอบวิชาชีพ เช่น ผู้ประกาศพิธีกรในงานต่างๆ ผู้อ่านจะต้อง ชัดเจน มีจังหวะการเว้นวรรคที่ถูกต้องมีการเตรียมตัวเป็นอย่างดีในการอ่านภาษาต่างประเทศ การอ่านออกเสียงมีส่วนช่วยให้เกิดความเข้าใจและจดจำง่าย เพราะผู้อ่านจะต้องฝึกการออกเสียงต่างๆ ตามไปด้วย เพื่อให้สามารถเลียนแบบเสียงเจ้าของภาษาได้อย่างถูกต้อง หรือแม้แต่การอ่านเพื่อท่องจำข้อความที่สำคัญ ผู้อ่านจะต้องอ่านออกเสียงต่างๆ หลายๆ ครั้ง จะช่วยความจำได้เป็นอย่างดี เช่น การท่องคำศัพท์ บทสวดมนต์ บทกลอนที่ไพเราะ และสูตรหรือกฎเกณฑ์ในการเรียนวิชาต่างๆ เป็นต้น

(2) การอ่านในใจ การอ่านในใจมีความสำคัญและจำเป็นต้องฝึกอ่านเมื่อเรียนในระดับ สูงขึ้นเพราะการอ่านในใจจะทำให้อ่านได้เร็วขึ้น ไม่เสียเวลาในการออกเสียงตามไปด้วยการอ่านเร็วจะทำให้เรียนหนังสือได้เร็วและเก่งกว่าคนวัยเดียวกัน เพราะการอ่านเร็วทำให้อ่านหนังสือได้มากขึ้นในเวลาจำกัด เมื่อเรียนในระดับที่สูงขึ้นการศึกษาค้นคว้ามักมีเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ การอ่านเร็วถือเป็นประโยชน์ แต่การอ่านเร็วเป็นเพียงส่วนหนึ่งเท่านั้น ผู้อ่านต้องจับใจความสำคัญให้ได้ ตอบปัญหา หรือตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้ ย่อความได้ สรุปความและตีความได้ นอกจากนั้นสามารถแยกข้อเท็จจริง จากข้อคิดเห็นได้อ่านแล้วสามารถวิจารณ์ รวมทั้งแสดงความคิดเห็นไม่หลงเชื่อคำ

โฆษณาซึ่งถือเป็นการอ่านที่ต้องใช้วิจารณญาณในการคิดไตร่ตรองอย่างรอบคอบ เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการอ่านสูงสุด

จากข้อความที่กล่าวมาจะเห็นว่า การอ่านสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ การอ่านออกเสียงและการอ่านในใจ การอ่านออกเสียงยังจำแนกออกเป็น การอ่านออกเสียงร้อยแก้ว การอ่านออกเสียงร้อยกรองแบบปกติ และการอ่านร้อยกรองแบบทำนองเสนาะ ส่วนการอ่านในใจสามารถจำแนกเป็นการอ่านเร็ว การอ่านจับใจความสำคัญ การอ่านสรุปความ การอ่านตีความ การอ่านเพื่อวิเคราะห์ วิจารณ์ ประเมินค่า เป็นต้น การเลือกอ่านในใจหรือการอ่านออกเสียงล้วนแล้วแต่มีประโยชน์ทั้งสิ้น แต่ควรพิจารณาถึงวัตถุประสงค์ในการอ่านเป็นสำคัญจะทำให้เกิดประโยชน์สูงสุด

7. การวัดและประเมินผลความสามารถทางการอ่าน

การประเมินผลเป็นส่วนสำคัญของการจัดการเรียนการสอนที่จะทำให้ผู้สอนทราบว่านักเรียนของตนมีพัฒนาการอย่างไร ซึ่งได้มีนักวิชาการสรุปไว้ดังนี้

วิสาข์ จิตวิตร (2541, หน้า 295-334) แบ่งตามความเข้าใจในการอ่านเป็น 2 ประเภทตามลักษณะการนำผลสอบไปใช้ ดังนี้

(1) การวัดผลอย่างเป็นทางการ (formal measures) คือการทดสอบอย่างมีระบบ โดยให้นักเรียนทำข้อสอบที่สร้างไว้ในช่วงเวลาที่กำหนด แบ่งเป็นประเภทใหญ่ได้ 2 ประเภท

(1.1) แบบทดสอบอิงกลุ่ม (norm referenced tests) มีวัตถุประสงค์ใช้เพื่อเปรียบเทียบคะแนนของนักเรียนกับคะแนนกลุ่มนักเรียนทั้งหมดที่ทำแบบทดสอบว่านักเรียนคนนั้นสอบได้ที่เท่าไรของกลุ่ม

(1.2) แบบทดสอบอิงเกณฑ์ (criterion referenced tests) วัตถุประสงค์ในการใช้เพื่อวิเคราะห์ว่านักเรียนสามารถทำข้อสอบเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ต่างๆ ได้ดีเพียงใด โดยไม่เอาผลไปเปรียบเทียบกับนักเรียนอื่นๆ ผลที่ได้ให้นำมาตัดสินว่าผู้สอบสามารถทำข้อสอบที่สร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ต่างๆ ของหลักสูตรได้ดีเพียงใด

(2) การวัดผลอย่างไม่เป็นทางการ (informal measures) ได้แก่กระบวนการการเก็บข้อมูลหลากหลายรูปแบบ ซึ่งดำเนินไปพร้อมกับกระบวนการเรียนการสอน ครูสามารถเก็บข้อมูลเกี่ยวกับสัมฤทธิ์ผลทางการอ่านได้จากการมีปฏิสัมพันธ์กับนักเรียน เช่น การสังเกตในชั้นเรียน การพูดคุยกับนักเรียน และการเขียนบันทึกประจำวันของนักเรียนตลอดจนการใช้แบบฟอร์มต่างๆ ในการสังเกต

อัจฉรา วงศ์โสธร (2544, หน้า 82-84) กล่าวถึงเกณฑ์การประเมินความสามารถทางการอ่านว่าสามารถพิจารณาได้เป็น 2 ลักษณะ ได้แก่เกณฑ์กำหนดตามส่วนประกอบของภาษาแบบแยกย่อย และเกณฑ์รวมที่กำหนดตามความสามารถในการรับสาร ดังรายละเอียดต่อไปนี้

(1) ความสามารถทางภาษาที่เป็นเกณฑ์แบบย่อย ได้แก่

(1.1) ความรู้ด้านคำศัพท์ หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจศัพท์และสำนวน

(1.2) ความรู้ด้านไวยากรณ์ หมายถึง ความสามารถในการใช้ความรู้ทางไวยากรณ์ทำความเข้าใจเกี่ยวกับคำสรรพนาม ความเชื่อมโยงของเนื้อความ เช่น การใช้คำสันธาน คำบุพบท ที่กำหนดหน้าที่ของภาษาว่าเป็นการขอร้อง เชื้อเชิญ หรืออนุญาต เป็นต้น

(2) ความสามารถทางการอ่านที่เป็นเกณฑ์รวม ได้แก่

(2.1) ความสามารถในการเรียบเรียงความ หมายถึง ความสามารถในการทำความเข้าใจบทอ่าน และสามารถตอบคำถามที่ให้เรียบเรียงย่อคำใหม่ให้ได้ใจความเดิมหรือสามารถตอบคำถามแบบเลือกตอบ และแบบเรียงลำดับข้อความได้

(2.2) ความสามารถในการอ่านข้อมูลที่เป็นรายละเอียด หมายถึง ความสามารถในการโยงรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับใจความสำคัญของเรื่องได้ว่าเป็นรายละเอียดสนับสนุนหรือเป็นรายละเอียดที่ขัดแย้งกันเพื่อให้ข้อมูลตรงกันข้าม ตลอดจนเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างรายละเอียด

(2.3) ความสามารถในการอ่านจับใจความ หมายถึง ความสามารถในการระบุแก่นเรื่อง หัวเรื่อง และใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้

(2.4) ความสามารถในการวิเคราะห์ ประเมินความสัมพันธ์ของเนื้อความและสุนทรียศาสตร์ของการใช้ภาษา หมายถึง ความสามารถในการใช้ความรู้ด้านคำศัพท์ ไวยากรณ์ ความเข้าใจสิ่งที่อ่านและความรู้เกี่ยวกับลีลาการใช้ภาษาที่ใช้ในบทอ่านที่เป็นตัวกระตุ้น วิเคราะห์ ประเมินและสรุปบทอ่านได้ว่าเป็นสารประเภทใด ใช้ลีลาภาษาแบบเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการ เข้าใจเจตนาทัศนคติของผู้เขียนที่แฝงอยู่ สามารถวิพากษ์วิจารณ์ถึงเหตุและผลที่เกิดขึ้นได้ ตลอดจนสามารถประเมินบทอ่านได้ว่ามีความชัดเจนเข้าสู่ประเด็นได้อย่างไม่อ้อมค้อมและใช้ภาษากระชับ ไม่เยิ่นเย้อ ความสามารถในระดับนี้เป็นระดับสูงซึ่งต้องอาศัยความรู้ในระดับต้นๆ เป็นพื้นฐาน

Finochiaro, Mary & Sako (1983, p. 16) ได้กำหนดแบบทดสอบที่ใช้ประเมินผลความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษที่นิยมใช้มี 2 แบบ ดังนี้

(1) แบบทดสอบอัตนัย (subjective test) ได้แก่แบบทดสอบความเรียงที่ให้ผู้เรียนตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านโดยการเขียนคำตอบเป็นประโยคหรือข้อความยาวๆ

(2) แบบทดสอบปรนัย (objective test) ได้แก่แบบทดสอบแบบเลือกตอบ แบบถูกผิด แบบจับคู่ เป็นต้น

ในการวัดประเมินผลความสามารถในการอ่านนิยมนิยมใช้แบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ (Multiple choice) เพราะเป็นแบบทดสอบที่มีความเที่ยงตรงสูง โดยกำหนดข้อที่ถูกต้องไว้ชัดเจน เกณฑ์การให้คะแนนเหมือนกันไม่ว่าใครจะเป็นผู้ตรวจ อีกทั้งการตรวจให้คะแนนสะดวกรวดเร็วเพราะคำตอบที่ถูกต้องมีเพียงคำตอบเดียว ใช้เวลาในการทำแบบทดสอบไม่มากและไม่เหนื่อยเกินไป รวมทั้งยังสามารถถามได้ครอบคลุมเนื้อหาหลายๆ ด้านได้

สรุปการประเมินผลความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ หมายถึง การใช้แบบทดสอบต่างๆ เพื่อวัดความรู้ในด้านศัพท์ ไวยากรณ์ ความสามารถในการเรียบเรียงความ การอ่านข้อมูลที่เป็นรายละเอียด และความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ ผู้วิจัยได้นำรูปแบบเกณฑ์การประเมินความสามารถทางการอ่านที่เป็นเกณฑ์รวมตามแนวคิดของ อัจฉรา วงศ์โสธร มาประยุกต์ใช้

8. รูปแบบการทดสอบการอ่านภาษาอังกฤษ

ในการสร้างรูปแบบทดสอบการอ่านมีนำเสนอรูปแบบไว้อย่างหลากหลาย ดังนี้ Heaton (1975, pp. 105-125) ได้เสนอรูปแบบทดสอบการอ่านไว้อย่างหลากหลาย ดังนี้

(1) แบบทดสอบแบบจับคู่ (matching tests) แบบทดสอบนี้แบ่งเป็น 3 ประเภท ดังนี้

(1.1) การจับคู่ (word matching) ในเทคนิคนี้นักเรียนจะขีดเส้นใต้คำที่เหมือนกับคำทางซ้าย เช่น

sheep shop/ shape /sleep/ heap

ever never / over / fewer/ even

(1.2) การจับคู่ประโยค (sentence matching) รูปแบบการสอบนี้คล้ายการจับคู่คำผู้สอบต้องจำประโยคให้ได้เร็วที่สุด อ่านประโยคที่เป็นโจทย์และประโยคทั้ง 4 ที่เป็นตัวเลือกแล้ว แต่มีเพียง 1 ข้อเท่านั้นที่เหมือนโจทย์

(1.3) การจับคู่รูปและประโยค (picture and sentence matching) ในรูปแบบนี้แบ่งเป็น

(1.3.1) การทดสอบความเข้าใจคำและประโยคโดยใช้รูปภาพเป็นตัวทดสอบ

(1.3.2) ผู้สอบมองภาพ 4 ภาพ แล้วอ่านประโยคจากนั้นเลือกรูปที่สัมพันธ์กับประโยค

(1.3.3) มีรูปภาพ 1 รูป ผู้สอบจะเลือกประโยค 4 ประโยคที่สัมพันธ์กับภาพจากประโยคทั้งหมดที่ให้

(2) แบบทดสอบการอ่านแบบถูก/ผิด (true/ fals reading tests) แบบทดสอบนี้ใช้กันอย่างกว้างขวางในการทดสอบความเข้าใจการอ่าน แต่มีข้อเสียคือผู้สอบสามารถเดาได้เนื่องจากมีโอกาสถูก 50% แบบทดสอบการอ่านแบบถูก/ผิดนี้ แบ่งเป็น 2 ประเภทคือ

(2.1) แบบทดสอบประเภทแบบไม่ต้องใช้บทอ่าน ผู้สร้างจะสร้างให้ข้อสอบมีความสมบูรณ์ในตัวเอง กล่าวคือจะทดสอบความเข้าใจของผู้อ่านด้วยความจริงทั่วไป

(2.2) แบบทดสอบประเภทที่ใช้บทอ่าน การสร้างข้อสอบประเภทนี้เป็นที่นิยมในการทดสอบการอ่านเพื่อความเข้าใจ

(3) แบบทดสอบตัวเลือกสำหรับบทอ่านสั้น (multiple choice items: short texts) แยกเป็นดังนี้

(3.1) แบบทดสอบเน้นความเข้าใจของการอ่านที่มีความสำคัญพอๆ กับความเข้าใจความหมายศัพท์ในการเอก เช่น

The eyes are wonderful teachers even musicians, who deal with sound, learns as much by (doing, playing, watching, practicing) as by listening.

(3.2) แบบทดสอบที่ผู้สอบต้องเลือกประโยคที่ถอดความ (paraphrase) ประโยคที่เป็นโจทย์ให้ถูกต้อง

(3.3) แบบทดสอบที่ข้อสอบประกอบไปด้วยบทอ่านสั้นๆ ไม่กี่ประโยค หรืออาจเพียงแค่ประโยคเดียว ผู้สอบต้องตอบวัดความเข้าใจเพียง 1 ข้อต่อบทอ่าน 1 บท

(3.4) แบบทดสอบแบบตัวเลือกสำหรับบทอ่านยาว (multiple choice items: long texts) สำหรับทักษะการอ่านแบบละเอียด (intensive reading skills) ความยาวของบทอ่านสำหรับบทอ่านระดับต้น (primary level) ประมาณ 50-100 คำ ระดับกลาง (intermediate level) ประมาณ 200-300 คำ ระดับสูง (advanced level) ประมาณ 400-600 คำ จำนวนข้อสอบขึ้นอยู่กับความยาวและความซับซ้อนของบทอ่านและการสร้างข้อสอบควรทดสอบมากกว่าความเข้าใจแบบผิวเผินและต้องให้ผู้สอบได้ไตร่ตรองและตีความเรื่องที่อ่าน

(3.5) แบบทดสอบแบบเติมคำ (completion items) แบบทดสอบแบบนี้ผู้สอบต้องเติมคำหรือวลีเอง โดยแบ่งเป็น 2 ประเภทคือ

(3.5.1) ประกอบด้วยช่องว่างสำหรับเติมในข้อสอบ

(3.5.2) ประกอบด้วยช่องว่างในบทอ่าน

(3.6) แบบทดสอบแบบ cloze procedure ถึงแม้ว่าภายนอกจะคล้ายกับแบบทดสอบแบบเติมคำ แต่ว่าคำที่ว่างในแบบทดสอบแบบ cloze procedure จะเป็นระบบมากกว่าแบบทดสอบแบบเติมคำ ซึ่งจะละคำตามจุดประสงค์การสอบ โดยมีหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(3.6.1) การเลือกบทอ่านไม่ควรมีคำนามเฉพาะมากเกินไป

(3.6.2) การละคำจะไม่ละคำในประโยคแรกและประโยคสุดท้ายละคำทุกๆ คำที่ 5, 6 หรือ 7

(3.7) แบบทดสอบการอ่านแบบคร่าวๆ (cursory reading) แบบทดสอบแบบนี้เน้นการอ่านอย่างรวดเร็วโดยใช้การอ่านอย่างคร่าวๆ อย่างรวดเร็ว (skimming) และการอ่านแบบเฉพาะเจาะจง (scanning)

วิชาฯ จิตวิวัฒน์ (2541, หน้า 303-305) ได้นำเสนอรูปแบบของแบบทดสอบ ดังนี้

(1) แบบทดสอบ cloze คือ ข้อสอบที่ผู้สอบต้องหาคำมาเติมในช่องว่างให้มีความเหมาะสมกับเนื้อเรื่องทั้งหมด ซึ่งต่างกับการเติมคำในช่องว่าง (blank-filling test) ตรงที่การเว้นคำจะมีระบบมากกว่า ผู้สร้างข้อสอบไม่สามารถจะเว้นคำตามใจชอบ แต่จะเว้นคำทุกๆ คำที่ 5, 6, หรือ 7 ข้อสอบชนิดนี้วัดความสามารถของนักเรียนในการอ่านข้อความ และสามารถหาคำมาเติมให้เหมาะสมโดยการเดาจากคำหรือข้อความที่ได้อ่าน

(2) ตอบคำถามสั้นๆ (short answer) ในการอ่านตามแนวการอ่านเพื่อการสื่อสารนั้นผู้อ่านควรมีวัตถุประสงค์ในการอ่าน ในการดำรงชีวิตประจำวันนั้นส่วนใหญ่เรามักอ่านเพื่อหาข้อมูลและนำมาแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น

(3) เติมคำในตาราง แผนผังหรือแผนภูมิ ในการอ่านเพื่อการสื่อสารนั้นนอกจากผู้อ่านจากตาราง แผนผัง และตอบคำถามแล้ว ในทางตรงข้ามผู้เรียนสามารถอ่านข้อความและเอาข้อความมาเติมในตาราง แผนผังหรือแผนภูมิ

จากข้อมูลดังที่กล่าวมาสามารถสรุปรูปแบบการสอบการอ่านได้หลายรูปแบบ ได้แก่ แบบทดสอบแบบจับคู่ แบบทดสอบการอ่านแบบถูก/ผิด แบบทดสอบแบบปรนัยเลือกตอบสำหรับบทอ่านสั้นแบบทดสอบแบบตัวเลือกสำหรับบทอ่านยาว แบบทดสอบแบบเติมคำ แบบทดสอบแบบ cloze แบบทดสอบการอ่านแบบคร่าวๆ แบบทดสอบแบบตอบคำถามสั้นๆ และแบบทดสอบแบบเติมคำในตาราง แผนผังหรือแผนภูมิ ซึ่งผู้วิจัยได้นำรูปแบบการทดสอบความเข้าใจการอ่านเป็นแบบปรนัย (objective test) เลือกตอบมาใช้ในงานวิจัยฉบับนี้

การเขียน

ในหัวข้องานวิจัยที่เกี่ยวกับความสามารถทางการเขียนผู้วิจัยได้ค้นคว้าและเรียบเรียงเอกสารที่เกี่ยวข้องได้แก่ 1) ความหมายของการเขียน 2) ความสำคัญของการเขียน 3) องค์ประกอบของการเขียน 4) ทักษะการเขียน 5) ขั้นตอนการเขียน 6) ความสามารถในการเขียน 7) การทดสอบความสามารถทางการเขียน 8) ลักษณะของแบบทดสอบ 9) กิจกรรมที่ใช้ในการทดสอบการเขียนภาษาอังกฤษ 10) การวัดและการประเมินผลความสามารถทางการเขียน

1. ความหมายของการเขียน

ทักษะการเขียนภาษาอังกฤษเป็นทักษะที่ยากและมีความซับซ้อนมากกว่าทักษะการฟัง พูด และการอ่าน (Velette & Disick, 1972, p. 248) เนื่องจากการเขียนต้องอาศัยความรู้จากทักษะทั้ง 3 ด้านที่กล่าวมานั้นเป็นพื้นฐานในการถ่ายทอดความรู้ ความคิด และประสบการณ์ของผู้เขียนออกมาเป็นตัวอักษรที่สามารถสื่อความหมายกับผู้อ่านได้ตรงตามที่ผู้เขียนต้องการและถูกต้องตามหลักภาษา นักวิจัยหลายท่านและผู้เชี่ยวชาญทางภาษาได้ให้ความหมายการเขียนดังนี้

Byrne (1987, p. 1) ให้ความหมายของการเขียนว่า หมายถึง การเขียนตัวอักษรซึ่งเป็นเครื่องหมายแทนเสียงที่ใช้ในการพูด โดยการนำสัญลักษณ์หรือตัวอักษรมาเรียบเรียงเป็นคำ จากคำเป็นประโยคและจากประโยคเป็นข้อความที่ถูกต้องตามระเบียบวิธีการของการเขียนในแต่ละภาษา ทั้งนี้ประโยคเหล่านี้จะต้องมีความเกี่ยวเนื่องกันและนำมาเรียบเรียงเชื่อมโยงเข้าด้วยกันตามแนวทางหรือจุดประสงค์ที่ต้องการใช้ข้อความเหล่านั้นเป็นสื่อ ดังนั้นการเขียนจึงไม่ใช่การเขียนเพียงประโยคเดียวหรือหลายๆ ประโยคที่ไม่มีความเกี่ยวเนื่องกัน เช่นเดียวกับการพูดซึ่งไม่ได้เป็นเพียงการเปล่งเสียงออกมาเท่านั้น

Donald (1995, p. 5) ได้ให้ความหมายของการเขียนว่า เป็นการถ่ายทอดความคิดของผู้เขียนที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยใช้ข้อความหรืออนุกรมเป็นตัวข้อมูลที่ใช้ในการสื่อสารกับผู้อ่าน

Hairston (1982, p. 85) ได้ให้ความหมายในลักษณะที่คล้ายคลึงกันว่า การเขียนเป็นกระบวนการค้นหาข้อมูล (act of discovery) โดยผ่านกระบวนการในการค้นหาการพัฒนาและการเรียบเรียงข้อมูลจากความคิด โดยกระบวนการที่เกิดขึ้นเป็นไปตามธรรมชาติไม่ได้ถูกกำหนดเป็นระเบียบวิธีที่ตายตัว กระบวนการนี้เกิดขึ้นอย่างผสมผสานกลมกลืน ไม่สามารถแบ่งแยกออกจากกันได้อย่างชัดเจน ในทางตรงกันข้าม กระบวนการเหล่านี้จะเกิดขึ้นย้อนกลับไปมา (recursive) ซึ่งประกอบด้วยการวางแผนการเขียน (plan) การตรวจทานแก้ไข (reverse) การคาดการณ์ล่วงหน้า (anticipate) ถึงสิ่งที่จะเขียน และการทบทวนสิ่งที่เขียน (review)

Lado (1983, p. 143) ให้ความหมายของการเขียนว่า หมายถึง การสื่อความหมายด้วยตัวอักษรของภาษาซึ่งเป็นที่เข้าใจกันระหว่างผู้เขียนและผู้อ่าน การเขียนเป็นรูปแบบหนึ่งของการใช้ภาษาเพื่อการสื่อความหมาย การเขียนโดยไม่ทราบความหมายนั้นไม่นับว่าเป็นการเขียนถือเป็นการจารึกอักษรลงบนสิ่งใดสิ่งหนึ่งเท่านั้น การเขียนต้องเป็นการใช้ตัวอักษรอย่างมีความหมาย ใช้วิธีเรียบเรียงข้อความตามลักษณะ โครงสร้างของภาษาที่ใช้ของการเขียนให้ตรงกับจุดมุ่งหมายในการเขียนนั้นๆ ตลอดจนการใช้ถ้อยคำสำนวนได้อย่างถูกต้อง

Widdowson (1987, p. 49) ได้ให้นิยามการเขียนว่า คือ กิจกรรมการสื่อสารชนิดหนึ่ง การสื่อสารนี้หมายถึงการถ่ายโอนข้อมูลจากบุคคลหนึ่งไปสู่อีกบุคคลหนึ่งโดยใช้ภาษาเป็นเครื่องมือแต่ความรู้ทางภาษาเพียงอย่างเดียวไม่อาจก่อให้เกิดความสำเร็จในการสื่อสารได้ ผู้เขียนยังต้องมีความรู้ทางกลไก กล่าวคือ ความรู้เรื่องของข้อมูลต่างๆ และข้อกำหนดทางสังคมร่วมกันระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร งานเขียนจึงมีลักษณะเป็นข้อความที่แสดงปฏิสัมพันธ์ในการสื่อสารระหว่างผู้เขียนและผู้อ่าน นอกจากนั้นงานเขียนยังต้องสอดคล้องกับข้อกำหนดของสังคมจึงจะสามารถสื่อความหมายให้ผู้อ่านเข้าใจได้

วิภา รักษาม (2534, หน้า 46) ให้ความหมายของการเขียนว่า หมายถึง การถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความรู้สึก และประสบการณ์ออกมาเป็นตัวอักษร โดยมีจุดมุ่งหมายว่าจะสื่อสารกับผู้อ่านในเรื่องซึ่งต้องอาศัยความรู้ทางไวยากรณ์ คำศัพท์ และการเลือกใช้คำมาประกอบให้เหมาะสมกับความรู้ความคิดพื้นฐานของผู้อ่าน ซึ่งจะทำให้ผู้เขียนสื่อความหมายได้ถูกต้องมีประสิทธิภาพ

ผศพรณ วิวัฒน์สานต์ (2545, หน้า 15) ให้ความหมายของการเขียนว่า หมายถึง ความสามารถในการเขียนลำดับประโยคที่เชื่อมโยงกันถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ และเขียนได้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการ นอกจากนี้การเขียนยังเป็นทักษะที่ต้องการสอนอย่างมีแบบแผนและเป็นขั้นตอน เพื่อให้สามารถสื่อสารกันได้อย่างบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ประนอม ไชยวิจิต (2544, หน้า 24) ให้ความหมายการเขียนว่า หมายถึง การถ่ายทอดความรู้ความคิด ความรู้สึกและประสบการณ์ของผู้เขียนออกมาเป็นลายลักษณ์อักษร โดยอาศัยความรู้ด้านต่างๆ เช่น ด้านคำศัพท์ ไวยากรณ์ และการเรียงลำดับความคิดอย่างเป็นระบบการเขียนนั้นต้องอาศัยการฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอจึงจะทำให้ผู้เขียนมีความสามารถและพัฒนาการเขียนของตน

ฐิติรัตน์ สุวรรณสม (2544, หน้า 20) ให้ความหมายของการเขียนว่า หมายถึง การเรียบเรียงประโยคที่เชื่อมโยงอย่างถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ และมีความสมเหตุสมผลเพื่อสามารถสื่อสารสิ่งที่ผู้เขียนต้องการถ่ายทอดให้ผู้อ่านเข้าใจอย่างถูกต้องตรงกัน และการเขียนนั้นเป็นกระบวนการในการสร้างความคิด โดยมีการจัดเรียงข้อมูลอย่างมีความหมายตามหลักการใช้ภาษา

สุภาวดี ปุณฺณฉบับ (2546, หน้า 46) ให้ความหมายของการเขียนว่า หมายถึง การรวบรวมความคิดความรู้สึกและความต้องการของผู้ส่งสารออกมาเป็นลายลักษณ์อักษรหรือเป็นภาษาเขียนในรูปลักษณะต่างๆ กันเพื่อให้ผู้รับสารได้เข้าใจจุดประสงค์ของตน

พิตรวัลย์ โกวิทวาทิ (2540, หน้า 32) ให้ความหมายว่าการเขียน หมายถึง การรวบรวมความคิดความรู้สึกและความต้องการของผู้ส่งสารออกมาเป็นภาษาเขียนในลักษณะต่างๆ กันเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจจุดประสงค์ของตน

จากข้อมูลความหมายของการเขียนที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยวิเคราะห์และรวบรวมข้อมูลกล่าวโดยสรุปได้ว่า การเขียน คือ การถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก ความต้องการ โดยใช้การสื่อความหมายในหลายรูปแบบ ได้แก่สื่อความหมายจากประสบการณ์ในรูปแบบความรู้ความคิด โดยใช้สัญลักษณ์ตัวอักษรโดยผ่านกระบวนการรวบรวมและเรียบเรียงความคิดอย่างเป็นระบบโดยอาศัยความรู้ด้านคำศัพท์ ไวยากรณ์ และการสะกดคำ เครื่องหมายวรรคตอน ตามหลักการใช้ภาษาเพื่อสื่อความให้ผู้อื่นเข้าใจได้ตรงตามเจตนารมณ์ของผู้เขียนทั้งนี้ต้องสอดคล้องกับข้อกำหนดของสังคม

2. ความสำคัญของการเขียน

การเขียนมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างมาก Stewig and Nordberg (1995, pp. 203-205) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนไว้ 4 ประการ

2.1 การเขียนเป็นเครื่องมือในการสื่อสารระหว่างกัน เนื่องจากในชีวิตประจำวันนักเรียนจะต้องใช้ทักษะการเขียนในการสื่อสารอยู่เสมอ ไม่ว่าจะเป็นการเขียนแสดงความคิดของตนเองกับครอบครัวหรือเพื่อน การสื่อสารทางคอมพิวเตอร์ ซึ่งการเขียนเหล่านี้นักเรียนจะต้องเรียนรู้จักเลือกใช้คำศัพท์ สำนวนที่ถูกต้องเหมาะสมตรงกับความคิดและวัตถุประสงค์ที่ต้องการสื่อสาร

2.2 การเขียนทำให้นักเรียนมีโอกาสแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ระหว่างกัน ทำให้นักเรียนได้รับความรู้ข้อมูลข่าวสารต่างๆ ที่สำคัญเป็นการเปิดโลกทัศน์ของนักเรียนให้กว้างขึ้นอีกทั้งได้มีโอกาสที่จะทำงานร่วมกับผู้อื่น

2.3 การเขียนเป็นทักษะที่ช่วยในการเรียบเรียงความรู้ความคิดของนักเรียน เช่น ในวิชาคณิตศาสตร์นักเรียนต้องเรียบเรียงความคิดเริ่มต้นด้วยการเขียนแล้วสรุปหาผลลัพธ์โดยถ่ายทอดในรูปแบบการเขียนจึงจะได้ข้อมูลที่ชัดเจนและตรงประเด็นมากที่สุด

2.4 นักเรียนสามารถนำทักษะการเขียนไปจินตนาการสร้างสรรค์ผลงานเพื่อให้เกิดความเพลิดเพลินและสนุกสนานกับภาษาหลังจากที่ได้รับประสบการณ์การเขียนในการเรียนแล้ว

3. องค์ประกอบของการเขียน

ผู้เชี่ยวชาญหลายท่าน ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการเขียนไว้ต่างๆ กันดังนี้

Lado (1983, p. 35) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการเขียนไว้ว่าการที่ผู้เขียนจะสามารถเขียนให้ผู้อื่นรับรู้ข้อความได้ตามที่ผู้เขียนต้องการนั้น ผู้เขียนจำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่จะเขียนว่าต้องการเขียนให้ใครอ่านตลอดจนมีความสามารถในการเลือกถ้อยคำ และความสามารถทางภาษา ได้แก่ความสามารถด้านไวยากรณ์ โครงสร้างประโยค การใช้เครื่องหมายวรรคตอนจึงจะสามารถ งานเขียนที่สามารถถ่ายทอดจินตนาการของผู้เขียนให้ผู้อ่านเข้าใจได้ชัดเจน

Harris and David (1974, pp. 68-69) ได้ทำการวิเคราะห์และจัดองค์ประกอบที่สำคัญสำหรับการเขียนภาษาอังกฤษไว้ดังนี้

(1) เนื้อหา (content) ได้แก่เนื้อหาสาระของงานเขียน ตลอดจนความหมายของผู้เขียนที่แสดงออกมา

(2) รูปแบบ (form) ได้แก่ การเรียบเรียง จัดลำดับเนื้อหาที่มีความต่อเนื่องกัน

(3) ไวยากรณ์หรือหลักภาษา (grammar) ได้แก่ความสามารถในการใช้โครงสร้างไวยากรณ์มาเขียนประโยคที่ถูกต้องและสื่อความหมายได้

(4) ลีลาภาษา (style) ได้แก่ การเลือกใช้ถ้อยคำ สำนวน โวหารต่างๆ ในการเขียน เพื่อทำให้เกิดอารมณ์และอรรถรส (tone and flavor) ของงานเขียน

(5) กลไกในการเขียน (mechanics) ได้แก่ การใช้สัญลักษณ์ต่างๆ ของภาษา เช่น เครื่องหมายวรรคตอน อักษรตัวใหญ่ การสะกดตัวอักษร ที่ถูกต้องตามแบบแผนของภาษาที่เขียน

Heaton (1975, pp. 138-139) ได้จัดองค์ประกอบที่สำคัญในการเขียนภาษาอังกฤษแตกต่างกันออกไป ดังนี้

(1) ทักษะทางไวยากรณ์ (grammatical skills) ได้แก่ ความสามารถในการเขียนประโยคต่างๆ ได้ถูกต้อง

(2) ทักษะทางลีลาภาษา (stylistically skills) ได้แก่ ความสามารถในการเลือกใช้ประโยคหลายๆ แบบ และใช้ภาษาได้ถูกต้องอย่างมีประสิทธิภาพ

(3) ทักษะทางกลไก (mechanical skills) ได้แก่ ความสามารถในการใช้แบบแผนทางภาษาได้ถูกต้อง เช่น การใช้เครื่องหมายวรรคตอนและการสะกดคำ

(4) ทักษะการเลือกข้อความที่เหมาะสม (judgement skills) ได้แก่ความสามารถในการเขียนข้อความที่เหมาะสมตรงตามวัตถุประสงค์ โดยคำนึงถึงผู้อ่านเป็นสำคัญ ตลอดจนความสามารถในการเลือกรวบรวมเรียงลำดับเรื่องราวให้ต่อเนื่องสัมพันธ์กัน

Paulston and Bruder (1978, p. 205) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่สำคัญของความสามารถการเขียนว่ามีอยู่ 3 ประการ คือ

- (1) รูปแบบภาษาที่ถูกต้อง
- (2) กลไกในการใช้เครื่องหมายวรรคตอน
- (3) การเรียบเรียงเนื้อหา

White (1980, p. 16) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่สำคัญของการเขียนว่าจะต้องประกอบด้วย ความถูกต้องของภาษา (correctness of form) และความเป็นเอกภาพของเนื้อเรื่องกับหัวข้อเรื่อง (unity of theme and topic)

Cross (1991, pp. 204-205) เสนอองค์ประกอบที่ควรพิจารณาเกี่ยวกับความสามารถในการเขียนไว้ 4 ด้าน คือความเหมาะสมด้านเนื้อหา การเลือกใช้คำศัพท์และตัวสะกดการใช้โครงสร้าง ประโยคและความราบรื่นของข้อความโดยรวมและการสื่อความหมาย

Flower (1979, pp. 283-289) ได้สรุปองค์ประกอบสำคัญของการเขียนไว้ 3 ประการ ดังนี้

- (1) ลักษณะงานเขียนที่รวมถึงข้อจำกัดภายนอกได้แก่การใช้เกณฑ์ต่างๆ ในการเขียน
- (2) ความรู้และข้อมูลต่างๆ ที่จะนำมาเขียนของผู้เขียน
- (3) กระบวนการเขียนหรือกระบวนการในการใช้ความคิดเพื่อแสวงหาข้อมูลในการเขียน ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุด เพราะเป็นกระบวนการเชื่อมโยงความคิดต่างๆ ให้สัมพันธ์และเป็นเหตุเป็นผลกัน

จูดีริตัน สุวรรณสม (2544, หน้า 52) กล่าวว่า การที่ผู้เรียนจะเขียนงานได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้นต้องมีความสามารถที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของความสามารถในการเขียนที่สำคัญ 3 ประการ ได้แก่

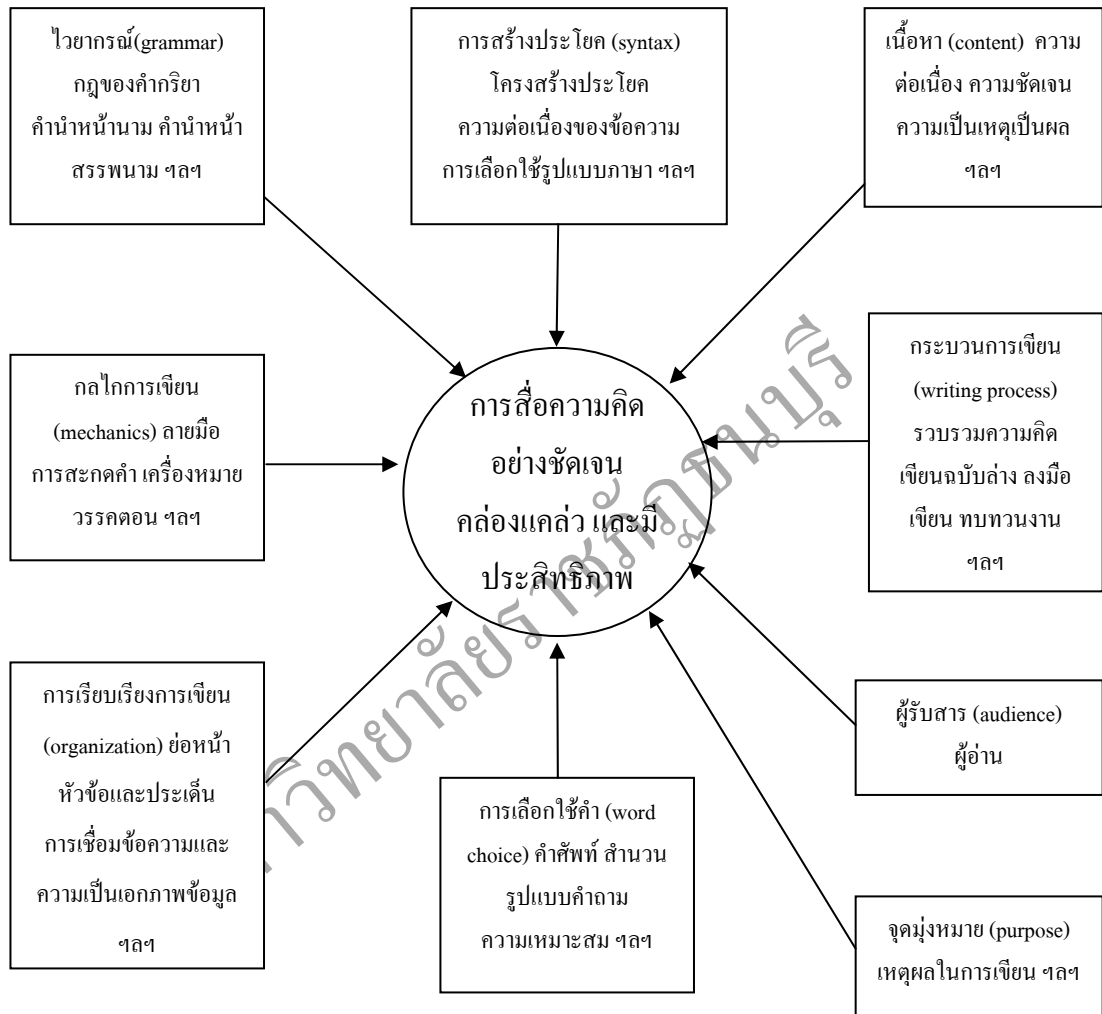
- (1) ความสามารถด้านไวยากรณ์และกลไกภาษา ซึ่งผู้เขียนต้องมีความสามารถทั้งในด้านการเขียนประโยคได้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ของภาษา และความสามารถในด้านกลไกภาษาที่เกี่ยวกับการสะกดตัวอักษร การใช้เครื่องหมายวรรคตอนและอักษรตัวใหญ่ได้อย่างถูกต้อง
- (2) ความสามารถด้านลีลาภาษา ได้แก่ ความสามารถในการเลือกใช้ประโยคถ้อยคำ หรือสำนวนที่หลากหลายเพื่อให้เกิดลักษณะเฉพาะของผู้เขียน
- (3) ความสามารถด้านเนื้อหา คือ ความสามารถในการแสดงความคิดของผู้เขียนเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของงานเขียน ตลอดจนการเรียบเรียงเนื้อหาได้อย่างเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ที่ผู้เขียนต้องการถ่ายทอดและเหมาะสมกับกลุ่มผู้อ่าน

สุชาติ โรจนาศัย (2548, หน้า 44) กล่าวถึงองค์ประกอบที่สำคัญของการเขียนว่าควรประกอบด้วยความรู้ความเข้าใจในคำศัพท์ การเลือกใช้คำ การสะกดคำ ไวยากรณ์ เครื่องหมายวรรคตอน เป็นต้น รวมทั้งผู้เขียนต้องมีความสามารถในการใช้ภาษาให้ถูกต้องด้วยการเขียนจึงจะมีคุณภาพดียิ่งขึ้น

ลัดดา หวังภยิต (2546, หน้า 53) กล่าวถึงองค์ประกอบสำคัญในการเขียนที่ดีนั้นควรประกอบด้วยความรู้ในด้านภาษาที่ผู้เรียนจะใช้ในการเขียน เช่น โครงสร้างทางไวยากรณ์ คำศัพท์ การสะกดคำ เครื่องหมายวรรคตอน ลีลาภาษา กลไกในการเขียน เนื้อหาสาระที่จะใช้ในการเขียน

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

ภาพที่ 2.1 Raimes (1983, pp. 5-6) กล่าวถึงองค์ประกอบของการเขียนมีหลายประการ และเป็นการยากที่จะระบุว่า ควรจะสอนการเขียนในชั้นเรียนอย่างไร แต่พอสรุปได้ตามภาพประกอบ ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 2.1 องค์ประกอบของการเขียน

ที่มา : Raimes (1983), *Techniques in Teaching Writing: Approaches to Teaching Writing in ESL*

จากข้อมูลข้างต้นที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของการเขียนที่กล่าวมาสรุปได้ว่า องค์ประกอบสำคัญในการเขียนที่ดีนั้นประกอบด้วยความรู้ในด้านภาษาที่ผู้เขียนจะใช้ในการเขียน ได้แก่ โครงสร้างทางไวยากรณ์ คำศัพท์ การสะกดคำ เครื่องหมายวรรคตอน ลีลาภาษากลไกในการ

เขียนเนื้อหาสาระที่จะใช้ในการเขียน ตลอดจนการเรียบเรียงการเขียน ความรู้สึกรู้สีกคิดที่ถ่ายทอดออกมาเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจได้อย่างชัดเจนซึ่งจะนำไปสู่งานเขียนที่มีคุณภาพ

4. ทักษะการเขียน

Pincas (1962, pp. 25-70) กล่าวว่า ทักษะการเขียนประกอบด้วย

(1) ทักษะการสื่อสาร (communication skills) ประกอบด้วย

(1.1) การสื่อสารระหว่างมนุษย์ ขั้นแรกนี้เป็นการแสดงให้ผู้เรียนเห็นว่ามนุษย์สามารถสื่อสารได้ด้วยการเขียนแบบต่างๆ

(1.2) การเลือกเนื้อหา เป็นการอธิบายให้เห็นว่า เนื้อหาที่มีอิทธิพลต่อการสื่อสาร การเลือกใช้รูปแบบภาษาหรือรูปแบบการเขียนย่อมต้องสอดคล้องกับเนื้อหาที่ต้องการสื่อสาร

(1.3) การนำเสนอข้อคิดเห็น การนำเสนอความคิดอย่างกระจ่างชัดเจนย่อมเกี่ยวข้องกับรูปแบบการนำเสนอแต่ละแบบ เช่น การบรรยาย การอธิบายกระบวนการ การเล่าเหตุการณ์ การให้เหตุผล เป็นต้น

(2) ทักษะการเขียนเรียงความ (composition skills) ประกอบด้วย

(2.1) การสร้างประโยค การเขียนในที่นี้ คือการนำเสนอความรู้สึกรู้สีกคิดโดยเรียบเรียงออกมาเป็นประโยค ต่อมาจึงนำประโยคมาเรียบเรียงเป็นย่อหน้าและความเรียงตามลำดับ การเขียนความเรียงจึงต้องเริ่มที่การเขียนประโยค ซึ่งผู้เขียนต้องมีความรู้เรื่องโครงสร้างประโยคจนกระทั่งสามารถสร้างประโยคได้

(2.2) การเรียบเรียงย่อหน้า คือกลุ่มประโยคที่มีความสัมพันธ์กัน และถูกจัดเรียงอย่างมีระเบียบ เพราะฉะนั้นในการเขียนย่อหน้าผู้เขียนต้องมีทักษะในการเรียบเรียงประโยคให้เป็นย่อหน้าที่ถูกต้องตามรูปแบบ ซึ่งผู้อ่านสามารถติดตามการนำเสนอข้อคิดเห็นของผู้เขียนได้

(2.3) การใช้ตัวเชื่อมต่างๆ (linking devices) การเรียบเรียงประโยคเป็นย่อหน้าช่วยให้ผู้อ่านติดตามการนำเสนอได้จำเป็นต้องใช้ตัวเชื่อมต่างๆ ทำหน้าที่โยงประโยคหรือย่อหน้าเข้าด้วยกัน งานเขียนที่ขาดตัวเชื่อมเป็นงานที่ไม่เป็นที่ยอมรับและไม่สามารถสื่อความหมายได้

(3) ทักษะเกี่ยวกับลีลาการเขียน (style) ประกอบด้วย

(3.1) การเขียนรูปแบบต่างๆ ได้แก่ การเล่าเหตุการณ์ (narrative) การบรรยาย (descriptive) อธิบาย (expository) และการโต้แย้ง (argument) รูปแบบของการเขียนจะแตกต่างกันตามข้อมูลที่น่าเสนอ ซึ่งเป็นการนำเสนอเหตุการณ์ตามลำดับเวลาที่เกิดขึ้น

(3.2) ระดับของภาษาเชิงพิธีการและไม่มีพิธีการ (formality) ผู้เขียนต้องรู้จักเลือกใช้ระดับภาษาที่เหมาะสมกับผู้อ่านและจุดมุ่งหมายของการเขียน

(3.3) การสร้างอรรถรสในงานเขียน (emotion tone) เป็นความสามารถของผู้เขียนที่จะทำให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์คล้อยตาม

Heaton (1975, pp. 138-139) กล่าวถึงทักษะที่จำเป็นและสำคัญในการเขียนไว้ 4 ประการ ดังนี้

(1) ทักษะทางไวยากรณ์ (grammatical skills) ได้แก่ความสามารถในการเขียนประโยคต่างๆ ให้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์และโครงสร้างประโยค

(2) ทักษะลีลาทางภาษา (stylistic skills) ได้แก่ความสามารถในการเลือกใช้ประโยคหลายๆ แบบ และใช้สำนวนโวหารต่างๆ การเขียนคำให้เกิดอรรถรส

(3) ทักษะทางกลไก (mechanic skills) ได้แก่ความสามารถในการใช้แบบแผนทางภาษาได้ถูกต้องแม่นยำ เช่น การใช้เครื่องหมายวรรคตอนและการสะกดคำ

(4) ทักษะทางการเลือกข้อความที่เหมาะสม (judgment skills) ได้แก่ความสามารถในการเขียนข้อความที่เหมาะสมตรงตามวัตถุประสงค์ โดยคำนึงถึงผู้อ่านเป็นสำคัญ ตลอดจนความสามารถในการจัดลำดับเรื่องราวให้มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกัน

จากองค์ประกอบการเขียนที่หลายท่านได้ให้ข้อมูลไว้สามารถสรุปได้ว่าการที่ผู้เรียนจะมีความสามารถด้านการเขียนนั้นต้องประกอบด้วยหลักสำคัญ 3 ประการ ได้แก่

(1) ความรู้เรื่ององค์ประกอบของภาษาที่ผู้เรียนจะใช้ในการเขียน ได้แก่ โครงสร้างไวยากรณ์เครื่องหมายต่างๆ ในประโยค การสะกดคำศัพท์ และมีความเป็นระเบียบในการเขียน

(2) ทักษะเกี่ยวกับลีลาการเขียนเป็นการสร้างอรรถรสในงานเขียนเป็นความสามารถของผู้เขียนที่จะทำให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์คล้อยตาม

(3) ผู้เขียนต้องมีความรู้เรื่องกระบวนการเขียนจะทำให้งานเขียนมีความเชื่อมโยงและสัมพันธ์กันในเนื้อหาเพื่อสร้างความชัดเจนด้านความเข้าใจระหว่างผู้เขียนและผู้รับสารตรงกัน

5. ขั้นตอนการเขียน

ในการเขียนนั้นผู้เขียนต้องเป็นทั้งผู้อ่านและผู้เขียนในเวลาเดียวกัน ดังนั้นผู้เขียนจึงต้องพยายามให้ข้อมูลที่เพียงพอให้ผู้อื่นเข้าใจโดยใช้ภาษาเขียนที่ชัดเจน มีการลำดับความอย่างต่อ เนื่อง นอกจากนั้นผู้เขียนจำเป็นต้องมีความรู้หลายอย่าง คือ ความรู้เกี่ยวกับภาษาที่จะเขียนการเรียง ลำดับเนื้อความและกลไกการเขียน นอกจากนั้นผู้เขียนควรทราบว่าต้องทำอะไรบ้าง ควรเริ่มต้นด้วยวิธีใด และดำเนินการตามลำดับขั้นตอนจนถึงสิ้นสุดและได้งานเขียนที่สมบูรณ์ (จิตติรัตน์ สุวรรณสม, 2544, หน้า 29-30) ซึ่งผู้เชี่ยวชาญด้านการเขียนได้ให้แนวคิดขั้นตอนในการเขียนไว้ ดังนี้

Britton (1975 อ้างถึงใน จูติรัตน์ สุวรรณสม, 2544, หน้า 30) แบ่งขั้นตอนการเขียนออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

(1) การสร้างมโนทัศน์ (conception) เป็นขั้นตอนเกี่ยวกับการสร้างความคิดรวบยอดเกี่ยวกับเรื่องที่จะเขียน อันได้แก่การกำหนดวัตถุประสงค์ของการเขียน การวางเค้าโครงเรื่องซึ่งในที่นี้อาจกำหนดขึ้นในใจหรือเขียนออกมาคร่าวๆ ถ้าหากมีเวลาและการรวบรวมแหล่งข้อมูลที่จะใช้ในการเขียน

(2) การขัดเกลา (polishing) เป็นขั้นตอนที่ผู้เขียนได้พัฒนาความคิดและเค้าโครงให้ออกมาในรูปของประโยคที่ชัดเจนและมีความหมาย โดยการทบทวน (revision) และการตรวจแก้ (correction) รูปแบบการใช้ภาษา

(3) การผลิต (production) เป็นขั้นตอนที่ผู้เขียนเสนอผลงานเขียนให้เป็นรูปร่างด้วยการคัดลอกหรือจัดพิมพ์

Murray (1984, pp. 83-103) ได้แบ่งขั้นตอนการเขียนออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

(1) การเตรียมความรู้ (prevision) เป็นขั้นตอนที่ผู้เขียนใช้ความคิดที่เตรียมมาขึ้นถ่ายทอดผ่านตัวอักษรเป็นงานเขียน

(2) การสร้างจินตนาการ (vision) เป็นขั้นตอนที่ผู้เขียนใช้ความคิดที่เตรียมมาขึ้นถ่ายทอดผ่านตัวอักษรเป็นงานเขียน

(3) การทบทวน (revision) และการตรวจแก้ไข (correction) งานเขียนเป็นขั้นตอนที่ผู้เขียนทบทวนความเหมาะสมของเนื้อหา และปรับปรุงความถูกต้องในด้านการใช้ภาษา

Brake (1983 อ้างถึงใน จูติรัตน์ สุวรรณสม, 2544, หน้า 30) แบ่งขั้นตอนการเขียนออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

(1) ขั้นตอนลงมือเขียน (prewriting) เป็นขั้นตอนที่ผู้เขียนเตรียมรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะเขียน

(2) ขั้นตอนร่าง (drafting) เป็นขั้นตอนที่ผู้เขียนลงมือเขียนด้วยการเรียบเรียงข้อมูลที่เตรียมไว้ลงบนกระดาษ

(3) ขั้นตอนทบทวน (revision) เป็นขั้นตอนที่ผู้เขียนทบทวนความเหมาะสมของเนื้อหาและตรวจแก้ (correcting) ความถูกต้องในการใช้ภาษา

(4) ขั้นตอนตรวจทาน (editing) เป็นขั้นตอนที่ผู้เขียนตรวจดูรูปแบบการพิมพ์เป็นครั้งสุดท้ายแล้วคัดลอกหรือจัดพิมพ์เป็นรูปเล่มออกมา

Gebbhard (1983 อ้างถึงใน จูติรัตน์ สุวรรณสม, 2544, หน้า 31) เป็นขั้นตอนการเขียนออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

(1) ขั้นตอนการเขียน (prewriting) เป็นขั้นตอนที่ผู้เขียนเตรียมตัวก่อนลงมือเขียน ได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่จะเขียน การทำความเข้าใจในเรื่องที่จะเขียน และการตัดสินใจเลือกหัวข้อเรื่องที่จะเขียน

(2) ขั้นเรียบเรียง (composing) เป็นขั้นตอนที่ผู้เขียนได้นำข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่จะเขียน และความรู้ทางภาษามาสมประสานกันแล้วผู้เขียนเป็นเรื่องราวให้ออกมาในรูปแบบของงานเขียน เช่น การเลือกใช้คำศัพท์ การใช้ไวยากรณ์ที่เคยเรียนมา และการใช้สำนวนโวหารตอบแบบอย่างเจ้าของภาษา

(3) ขั้นหลังการเขียน (postwriting) เป็นขั้นตอนที่ผู้เขียนทบทวน (revise) งานเขียนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการเขียน และได้ตรวจแก้ (correct) ความถูกต้องในการใช้ภาษาด้วย

Penfield (1985, p. 5) แบ่งขั้นตอนการเขียนออกเป็น 5 ขั้นตอน โดยมีรายละเอียดคล้ายคลึงกับผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่ มีบางส่วนที่แตกต่างออกไป ดังนี้

(1) การคิดค้น (invention) เป็นขั้นตอนที่ผู้เขียนเก็บรวบรวมข้อมูลมาประกอบการเขียน ได้แก่ การรวบรวมความคิดเกี่ยวกับเรื่องที่เขียน หรือการสังเกตสิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัวมาช่วยประกอบในการเขียน

(2) การเรียบเรียงและการพัฒนา (organization and development) เป็นขั้นตอนที่ผู้เขียนลงมือเขียน โดยนำข้อมูลที่รวบรวมได้ ความรู้ทางภาษาศาสตร์ ตลอดจนประสบการณ์มาเรียบเรียงให้เกิดเป็นข้อความ

(3) การเลือกใช้ลีลาภาษา (finding a voice or style) เป็นขั้นตอนที่ผู้เขียนรู้จักเลือกหัวเรื่องให้สอดคล้องกับความสนใจของผู้อ่าน รวมทั้งการเลือกใช้คำศัพท์และโครงสร้างประโยคที่เหมาะสมกับระดับผู้อ่าน ในขั้นนี้ก็คือการทบทวน (revision) งานเขียนนั่นเอง

(4) การขัดเกลา (polishing) เป็นขั้นตอนที่ผู้เขียนปรับปรุงหรือขัดเกลาหัวเรื่อง เนื้อเรื่องและความถูกต้องในการใช้ภาษา ตลอดจนความคล่องแคล่วในการใช้ตัวเชื่อม ซึ่งในขั้นนี้ก็คือการตรวจแก้ (correction) งานเขียนนั่นเอง

(5) การคิดล่วงหน้า (thinking ahead) เป็นขั้นตอนที่ผู้เขียนวิเคราะห์ข้อดีและข้อเสียของงานเขียนแล้วเก็บรวบรวมบันทึกไว้เพื่อประโยชน์ในการเขียนครั้งต่อไป

Anderson (1985 อ้างถึงใน ฐิติรัตน์ สุวรรณสม, 2544, หน้า 32) กล่าวถึงขั้นตอนการเขียนว่าแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

(1) การวางโครงเรื่อง (construction) เป็นขั้นตอนที่ผู้เขียนเตรียมงานเขียนเพื่อให้เกิดคุณภาพ ซึ่งได้แก่การวางเค้าโครงงานเขียน การกำหนดวัตถุประสงค์ของการเขียน การ

คำนึงถึงผู้อ่านการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการระดมความคิด ตลอดจนการเลือกใช้ลีลาภาษาที่เหมาะสม

(2) การปริวรรต (transformation) เป็นขั้นตอนที่ผู้เขียนได้นำข้อมูลทางด้านความคิดที่เตรียมไว้ผนวกเข้ากับข้อมูลทางภาษา แล้วถ่ายทอดออกมาเป็นงานเขียน อันได้แก่ การรู้จักเลือกใช้คำศัพท์และไวยากรณ์ที่เขียนเคยเรียนมาก่อน การรู้จักใช้ตัวเชื่อมที่เหมาะสมและการรู้จักตรวจสอบความถูกต้องในการใช้ภาษาซึ่งการทบทวน (revision) และการตรวจแก้งานเขียน (correction) จัดอยู่ในขั้นตอนการปริวรรตนี้

(3) การจัดการ (execution) เป็นขั้นตอนที่ผู้เขียนจัดแสดงผลงานให้ปรากฏต่อสายตาของผู้อ่านด้วยการคัดลอกหรือจัดพิมพ์งานเขียน

Amaudet and Garrett (1984, p. 85) แบ่งขั้นตอนการเขียนออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

(1) การสำรวจ (exploring) โดยการกำหนดหัวข้อและลำดับความคิดออกมาเป็นคำหรือวลีให้มากที่สุด

(2) การเขียนร่าง (drafting) โดยการกำหนดหัวข้อและลำดับความคิดออกมาเป็นคำหรือวลีให้มากที่สุด

(3) การพิจารณา (considering) โดยการทบทวน (revision) จากข้อเสนอแนะและคำวิจารณ์และการตรวจแก้ (correction) โดยการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างประธานกับกริยา การใช้รูปเอกพจน์ และการใช้กาลประโยค (tense) เป็นต้น

ฐิติรัตน์ สุวรรณสม (2544, หน้า 33-34) แบ่งขั้นตอนการเขียนออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

(1) ขั้นตอนการเขียน คือการที่ผู้เขียนเริ่มสรรหาความคิดเพื่อเลือกหัวข้อที่จะเขียนโดยการกำหนดจุดประสงค์ การวางโครงเรื่อง การรวบรวมข้อมูล และเรียบเรียงความคิด ตลอดจนรายละเอียดต่างๆ รวมถึงการสรรหาอุปกรณ์ที่จะนำมาใช้ในการเขียน

(2) ขั้นร่างงานเขียน คือการที่ผู้เขียนนำความคิดต่างๆ ที่ได้เตรียมไว้มารวบรวมและเรียบเรียงเป็นภาษาเขียนในการเขียน

(3) ขั้นแก้ไขและทบทวนการเขียน คือการที่ผู้เขียนทำการปรับปรุงแก้ไขทั้งทางด้านเนื้อหาและภาษาที่ใช้เพื่อให้ได้งานเขียนฉบับสมบูรณ์

จะเห็นได้ว่าการเขียนนั้นมีหลายขั้นตอนด้วยกัน อย่างไรก็ตามผู้วิจัยได้สรุปขั้นตอนที่เป็นหลักของการเขียนได้ 4 ขั้นตอน ดังนี้

(1) ขั้นก่อนการเขียน (prewriting) เป็นขั้นตอนที่ผู้เขียนเริ่มคิดค้นหัวข้อในการเขียน การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่จะเขียนในส่วนของข้อเท็จจริงและความคิดเห็น การวาง

โครงเรื่อง การกำหนดวัตถุประสงค์ของการเขียน รวมถึงการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นต่องานเขียน

(2) ขั้นตอนการเขียนร่าง (drafting) เป็นขั้นตอนที่ผู้เขียนได้นำข้อมูลที่รวบรวมได้มาเขียนเป็นคำ วลี ประโยค หรือข้อความมาลงเขียนเป็นครั้งแรก

(3) ขั้นตอนการเรียบเรียง (composing) เป็นขั้นตอนที่ผู้เขียนนำร่างงานเขียนและความรู้ทางภาษาศาสตร์ เช่น การเลือกใช้คำศัพท์ การใช้ไวยากรณ์ ตลอดจนประสบการณ์มาถ่ายทอดในการเรียบเรียงเป็นภาษาเขียน

(4) ขั้นหลังการเขียน (postwriting) เป็นขั้นตอนที่ผู้เขียนแก้ไขและทบทวนงานเขียน เช่น ความเหมาะสมของเนื้อหาและความถูกต้องในการใช้ภาษาที่ระดับผู้อ่าน เพื่อให้งานเขียนที่ออกมานั้นสมบูรณ์เต็มรูปแบบ แล้วจัดพิมพ์เป็นรูปเล่มไปยังกลุ่มเป้าหมาย

6. ความสามารถในการเขียน

ความสามารถในการเขียนเป็นความสามารถในการรวบรวมความคิดความรู้สึกเพื่อถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ออกมาเป็นตัวอักษร โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะสื่อสารกับผู้อ่านในเรื่องใดเรื่องหนึ่งซึ่งต้องอาศัยความรู้ด้านไวยากรณ์ คำศัพท์ การเลือกใช้คำมาประกอบให้เหมาะสมกับความรู้และความคิดพื้นฐานของผู้อ่าน ซึ่งทำให้ผู้เขียนสื่อความหมายได้ถูกต้อง มีประสิทธิภาพ และเกิดความเข้าใจเป็นอันดีกับผู้อ่าน มีผู้เชี่ยวชาญทางด้านภาษาได้กล่าวถึงความหมายของความสามารถทางการเขียนดังนี้

White (1980, p. 6) กล่าวว่าความสามารถในการเขียนคือ ความสามารถในการเรียงลำดับประโยคให้เชื่อมโยงกันอย่างถูกต้องตามหลักไวยากรณ์และสมเหตุสมผลเขียนได้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของผู้เขียนสื่อความหมายให้ผู้อ่านเข้าใจได้สื่อสารในสิ่งที่ต้องการได้ การเขียนต้องชัดเจนไม่คลุมเครือ ความสามารถในการเขียนจะต้องประกอบด้วยความต้องการของภาษา (correction of form) ความเหมาะสมของภาษา (appropriateness of style) และเอกภาพของเรื่อง (unity of theme or topic)

Harris (1974, pp. 68-69) ได้กล่าวถึงความสามารถในการเขียนว่าเป็นการรวมทักษะหลายๆ อย่างทางภาษาเข้าด้วยกัน ดังนี้

(1) เนื้อหา (content) ได้แก่ เนื้อหาสาระของการเขียน ตลอดจนความนึกคิดที่แสดงออก

(2) รูปแบบ (form) การเรียบเรียงและจัดลำดับเนื้อหาให้มีความต่อเนื่องเพื่อให้ตรงตามจุดหมายในการเขียน

(3) ไวยากรณ์ (grammar) ได้แก่การใช้รูปแบบโครงสร้างไวยากรณ์อย่างถูกต้อง และสื่อความหมายได้

(4) ลีลาภาษา (style) ได้แก่การเลือกใช้ถ้อยคำสำนวนต่างๆ เพื่อให้เกิดอารมณ์ และอรรถรสในข้อความที่เขียน

(5) กลไกทางภาษา (mechanics) ได้แก่การใช้สัญลักษณ์ต่างๆ เครื่องหมายวรรคตอน และการสะกดคำและการใช้ตัวอักษรตัวเล็กตัวใหญ่ได้ถูกต้องตามแบบแผนของภาษา

Arapoff (1972, pp. 233-235) ได้กล่าวถึงความสามารถทางการเขียนว่าเป็นความสามารถในการจัดรวบรวมความคิดต่างๆ ให้เป็นถ้อยคำที่สละสลวย

Velette & Disick (1972, p. 217) กล่าวว่าความสามารถทางการเขียนเป็นความสามารถในการใช้คำศัพท์ การสะกดคำ และไวยากรณ์ โดยการเขียนอย่างเชี่ยวชาญในด้านลีลาของภาษา

Patty (1985, pp. 182-226) ได้ย้ำความสามารถทางการเขียน คือ ความสามารถในการแสดงออกซึ่งความคิดที่ต้องการเชื่อมโยงจัดวางและพัฒนารายละเอียดต่างๆ ตลอดจนความสามารถในการเรียบเรียงความคิดให้เป็นประโยค เป็นข้อความสั้นๆ และเป็นเรื่องราว

Raimes (1983, p. 211) ได้เสนอความเห็นเพิ่มเติมว่าผู้เรียนจะมีความสามารถในการเขียนได้ดีนั้นควรมีความรู้ในด้านต่างๆ ดังนี้

(1) การเรียบเรียงเนื้อความ (organization) ซึ่งประกอบด้วยอนุเฉท (paragraph) ใจความหลักและใจความสนับสนุน (topic and support) การเชื่อมโยงข้อมูล (cohesion) และความมีเอกภาพของงานเขียน (unity)

(2) กระบวนการที่ผู้เขียนใช้ในงานเขียน (the writer's process) ซึ่งประกอบด้วย การคิดค้นหาให้ได้มาซึ่งข้อมูลเพื่องานเขียน การเริ่มต้นเขียน การเขียนฉบับร่างต่างๆ การทบทวน ปรับแก้งานเขียนฉบับร่าง (reversing)

พิมพันธุ์ เวสสะโกศล (2533, หน้า 27) กล่าวว่า ความสามารถในการเขียนประกอบด้วยทักษะหลายขั้นตอน โดยเรียงจากทักษะระดับง่ายไม่ซับซ้อนแล้วจึงพัฒนาเป็นทักษะระดับสูงอันประกอบด้วยทักษะที่สะสมมาตั้งแต่ระดับต้นนั่นเอง

กล่าวโดยภาพรวมจากข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับความสามารถในการเขียนข้างต้น ผู้วิจัยพอสรุปได้ว่าความสามารถในการเขียนหมายถึง ความสามารถในการเรียบเรียงถ้อยคำ ประโยค และสำนวนภาษาเข้าด้วยกันอย่างถูกต้องตามหลักไวยากรณ์โครงสร้างของภาษาและกลไกการเขียนต่างๆ ที่สำคัญที่สุดคือความสามารถในการสื่อความหมายให้ผู้อ่านเข้าใจได้ถูกต้องตรง

ตามที่คุณเขียนต้องการทั้งนี้รวมถึงมีความสามารถในการใช้องค์ประกอบต่างๆ ของภาษาและทักษะทางการเขียนในระดับที่เจ้าของภาษารับได้อีกด้วย

7. การทดสอบความสามารถทางการเขียนภาษาอังกฤษ

ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษงานเขียนของนักเรียนเป็นการแสดงความรู้สึกรู้สึกและความต้องการที่นักเรียนได้ถ่ายทอดออกมาเป็นลายลักษณ์อักษร นักเรียนมีเจตนาที่จะสื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจความรู้สึกนึกคิดของตน ดังนั้นลักษณะของแบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบที่ใช้ในการประเมินงานเขียนก็ควรจะออกมาในรูปแบบของการวัดความสามารถในการสื่อสารรวมทั้งต้องมีความสามารถในการใช้โครงสร้างไวยากรณ์ของภาษา คำศัพท์ และการใช้เครื่องหมายวรรคตอนที่ถูกต้องด้วยการตรวจสอบการให้คะแนนควรพิจารณายืดหยุ่นระหว่างความสามารถในการใช้องค์ประกอบของภาษาและความสามารถในการสื่อความหมาย โดยลักษณะของแบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบควรมีความสัมพันธ์กับการใช้ชีวิตจริงมีความสัมพันธ์กับความต้องการของนักเรียน และมีจุดประสงค์แต่ละเรื่องอย่างชัดเจน (พิตรวัลย์ โกวิทวาทิ, 2540, หน้า 132-133) ที่กล่าวถึงการทดสอบทักษะการเขียนว่าในการทดสอบอาจใช้การวัดส่วนประกอบของภาษาได้แก่ คำศัพท์ จำนวนไวยากรณ์ และรูปแบบประโยคต่างๆ ทั้งที่ธรรมดาและซับซ้อน การใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายแบบตรงและการใช้ภาษาเปรียบเทียบ การทดสอบอาจเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการสื่อสาร เช่น เพื่อให้ข้อมูล รายงานสรุป ขอร้อง เชื้อเชิญ เป็นต้น

7.1 ลักษณะของแบบทดสอบ

พิตรวัลย์ โกวิทวาทิ (2540, หน้า 129-130) ได้กล่าวถึงแบบของข้อสอบการเขียนภาษาอังกฤษว่ามี 2 แบบ คือ

(1) แบบอัตนัย เป็นแบบทดสอบที่เขียนเชิงบรรยายมีวิธีการทดสอบดังนี้ ให้เขียนคำตอบโดยจำกัดความยาวโดยให้เขียนเท่าที่เว้นไว้ให้ตอบและอัตนัยแบบให้เขียนคำตอบแบบอิสระโดยไม่จำกัดความยาว

(2) แบบปรนัย มีหลายแบบคือ แบบถูกผิด, แบบเติมคำ, แบบจับคู่แบบคำตอบสั้น, แบบจัดอันดับ และแบบเลือกคำตอบ

7.2 กิจกรรมที่ใช้ในการทดสอบการเขียนภาษาอังกฤษ

การทดสอบทักษะการเขียนที่ปฏิบัติกันอยู่มักเป็นการกำหนดกิจกรรมให้เขียนและมีการให้หัวข้อหรือหัวข้อการเขียนให้ ในการสอบจะมีการกำหนดความยาวของการเขียนและนำนักคะแนนเพื่อที่ผู้เข้าสอบจะใช้เวลาให้เหมาะสม และอาจให้ผู้เข้าสอบได้ทำโครงร่างเขียนหรือร่างก่อนที่จะลงมือเขียนจริง ความยาวของสิ่งที่เขียนอาจเป็นคำ วลี ประโยค ข้อความ ระดับ

อนุเขตเดี่ยวหรือหลายอนุเขต (สุภาวดี ปุญจุบัน, 2546, หน้า 111) กิจกรรมที่ใช้ในการทดสอบความสามารถทางการเขียนภาษาอังกฤษ (สุภาวดี ปุญจุบัน, 2546, หน้า 180) ได้แก่

- (1) การเขียนตอบคำถาม
- (2) การเขียนอัตชีวประวัติ
- (3) การเขียนเล่าเรื่อง
- (4) การเขียนบรรยาย
- (5) การเขียนอธิบาย
- (6) การเขียนชักชวน
- (7) การเขียนโครงงาน
- (8) การเขียนรายงาน
- (9) การเขียนจดหมายส่วนตัว
- (10) การเขียนย่อความ
- (11) การเขียนสรุป
- (12) การเขียนให้ข้อเสนอแนะ
- (13) การเขียนวิจารณ์

ตัวกระตุ้นที่ใช้ในการเขียนประกอบด้วย

- (1) หัวข้อเรื่อง
- (2) ข้อกำหนด/ ข้อความ
- (3) ประโยคหรือข้อความสำหรับการเติมให้สมบูรณ์
- (4) ภาพสื่อ โสตทัศน์
- (5) ข้อกำหนดในการเขียน ได้แก่ ความยาว เวลา การตรวจให้คะแนน

ในการสอนความสามารถทางการเขียนภาษาอังกฤษ โดยกลวิธีการเรียนแบบร่วมมือผสมผสาน CIRC ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเซนต์ปีเตอร์ ธนบุรี ผู้วิจัยได้คัดเลือกกิจกรรมที่ใช้ในการทดสอบความสามารถทางการเขียนคือการเขียนจดหมายส่วนตัวโดยลักษณะของแบบ ทดสอบมีรูปแบบของการเขียนจดหมายไว้อย่างชัดเจน

8. การวัดและการประเมินผลความสามารถทางการเขียน

การประเมินผลความสามารถทางการเขียน (testing) หมายถึง การใช้งานเขียนเป็นเครื่องมือทดสอบความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษของผู้เขียน ซึ่งจำเป็นต้องมีการกำหนดกฎเกณฑ์คุณภาพในการประเมินผลและการตรวจให้คะแนนงานเขียน ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาหาแนวทาง

และวิธีตรวจงานเขียนที่มีประสิทธิภาพที่ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาได้เสนอการตรวจให้คะแนนการเขียน ดังนี้

Heaton (1975, pp. 135-137) กล่าวว่า การให้คะแนนการเขียนเรียงความมีปัญหาด้านความเชื่อมั่น คะแนนที่ให้นั้นไม่คงที่จึงเสนอการแก้ปัญหาดังกล่าว ดังนี้

- (1) ผู้สอบทุกคนต้องเขียนเรื่องเดียวกัน
- (2) ข้อสอบต้องกำหนดสถานการณ์อย่างชัดเจน
- (3) ให้คะแนนงานเขียนด้วยวิธีใดวิธีหนึ่ง คือ

(3.1) วิธีใช้ความประทับใจ (impression method) เป็นวิธีที่ผู้ตรวจคนเดียวหรือหลายคน ให้คะแนนจากความประทับใจเมื่ออ่านงานเขียนแต่ละฉบับการให้คะแนนวิธีนี้ความเป็นอัตนัยมากถ้ามีผู้ตรวจหลายคนให้คะแนนเฉลี่ยจากผู้ตรวจทุกคน วิธีนี้เน้นที่ความประทับใจเมื่อใดที่ผู้ตรวจพิจารณาประเด็นย่อยจะไม่ใช้การตรวจแบบนี้

(3.2) วิธีการวิเคราะห์ (analytic method) เป็นการให้คะแนนโดยการแยกย่อยองค์ประกอบของเรียงความ การตรวจวิธีนี้มีแผนการตรวจซึ่งเตรียมไว้ล่วงหน้าเมื่อใช้วิธีนี้ตรวจต้องมีความยืดหยุ่น กล่าวคือน้ำหนักแต่ละประเด็นจะขึ้นอยู่กับความสามารถของนักเรียน เช่น ในระดับต้นควรให้น้ำหนักไวยากรณ์มากกว่าความคล่องแคล่วในการเขียน (fluency)

(3.3) วิธีนับข้อผิดพลาด (mechanical accuracy of error-count method) เป็นวิธีที่ Heaton ไม่แนะนำให้ใช้เพราะมีความเที่ยงตรงน้อย วิธีตรวจแบบนี้หักคะแนนข้อผิดพลาดออกจากคะแนนเต็ม ดังนั้นข้อผิดพลาดจึงสำคัญเท่ากันหมด การตรวจวิธีนี้ไม่ให้ความสนใจกับการสื่อสารของข้อเขียนเป็นวิธีการที่เน้นเพียงด้านไม่ดีของข้อเขียน ดังนั้นจึงทำให้นักเรียนไม่กล้าเขียนเพราะกลัวเขียนผิดซึ่งไม่เป็นผลดีต่อการเรียนการสอน

Caroll (1980, p. 50 อ้างถึงใน สุเบดา ปาทาน, 2529, หน้า 17-18) ได้กล่าวถึงความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายโดยการเขียนว่า อาจจะทดสอบโดยการเขียนเรียงความ (essay) หรือเขียนบรรยายภาพต่างๆ หรือบรรยายเหตุการณ์ที่จำได้โดยใช้เนื้อหาที่เป็นเรื่องราวที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน เช่น การเขียนรายงานการจดบันทึก การเขียนจดหมายส่วนตัวถึงเพื่อน

Perkins and Komneker (1982, p. 51) กล่าวว่า การเขียนเรียงความเป็นวิธีที่ดีที่สุดวิธีหนึ่งในการทดสอบความสามารถทางการเขียนเพราะเป็นการวัดความรู้ความสามารถของผู้เขียนได้หลายด้าน เช่น การถ่ายทอดความนึกคิด การใช้ถ้อยคำ การเรียบเรียงคำ ประโยค การลำดับความคิด และการใช้แบบแผนที่ถูกต้องทั้งวิธีการเขียนและการใช้ภาษาถูกต้องตามโครงสร้างไวยากรณ์ ดังนั้นการสร้างแบบทดสอบจะวัดความสามารถในการเขียนของนักเรียนได้ในเรื่องต่างๆ เหล่านี้

(1) ความสอดคล้อง หมายถึงความสอดคล้องของเนื้อหาที่เขียนมีการรวบรวมข้อมูลต่างๆ เข้าเป็นหน่วยเดียวกัน

(2) ความสะอาดสวย หมายถึง การเรียบเรียงเนื้อหาอย่างสมเหตุสมผลน่าอ่าน

(3) คำศัพท์ หมายถึง การเลือกใช้คำ ส่วนวนที่หลากหลายเหมาะกับเหตุการณ์ ถ้อยคำ และประโยคได้ถูกต้อง

(4) ไวยากรณ์ หมายถึง การใช้คำเหมาะกับโครงสร้างทางภาษา การเรียบเรียงคำ และประโยคได้ถูกต้อง

(5) กลไกทางภาษา หมายถึง การใช้เครื่องหมายวรรคตอน การเลือกใช้แบบแผนทางภาษาได้มีผู้เสนอแนวทางในการตรวจและการประเมินการเขียนแบบเรียงความอีกวิธีเพื่อให้ครูผู้สอนสามารถเลือกใช้ให้สอดคล้องเหมาะสมกับจุดประสงค์และแบบทดสอบมาให้พิจารณา

จากที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่าการวัดและประเมินผลทักษะการเขียนภาษาอังกฤษส่วนใหญ่จะเน้นการวัดและประเมินจากองค์ประกอบที่สำคัญทางภาษาคือด้านเนื้อหา การเรียบเรียงความคิด การใช้ไวยากรณ์ การใช้คำศัพท์ และกลไกทางการเขียนตามลำดับโดยมีการเสนอเกณฑ์ต่างๆ เพื่อให้ครอบคลุมการให้คะแนนในแต่ละส่วน เมื่อพิจารณาเกณฑ์การตรวจงานเขียนที่เสนอมาข้างต้นแล้วแต่ละวิธีต่างมีข้อดีข้อด้อย การนำวิธีใดไปใช้ในการตรวจให้คะแนนอาจเลือกตามความเหมาะสมซึ่งผู้ตรวจสามารถนำหลายวิธีมาผสมผสานกันเพื่อให้ได้วิธีการที่เหมาะสมที่สุด ที่จะนำมาประยุกต์ใช้ในการสร้างเกณฑ์การประเมินความสามารถทางการเขียนจดหมายเพื่อเป็นการสนองตามนโยบายหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 สำหรับใช้ในการประเมินงานเขียนภาษาอังกฤษ โดยกลวิธีการเรียนแบบร่วมมือผสมผสานCIRC สำหรับผู้วิจัยได้ศึกษาเกณฑ์การประเมินการให้คะแนนความสามารถทางการเขียนจดหมายโดยพิจารณาจากองค์ประกอบที่สำคัญในการเขียนจดหมายภาษาอังกฤษ จากนั้นให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่านทำการตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหา โดยมีรายละเอียดเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

(1) เนื้อหา ตรงตามสถานการณ์ที่กำหนด มีองค์ประกอบของเนื้อหาครบ 3 ส่วน คือ บทนำ เนื้อหา สรุป

(2) รูปแบบ ถูกต้องตามรูปแบบของการเขียนจดหมาย ประกอบด้วย ที่อยู่ ผู้เขียนพร้อมวันที่ คำขึ้นต้น ตัวจดหมาย คำลงท้าย ลายมือชื่อผู้เขียนจดหมาย

(3) ไวยากรณ์หรือหลักภาษา ได้แก่ ความสามารถในการใช้โครงสร้างไวยากรณ์ มาเขียนประโยคที่ถูกต้องและสื่อความหมายได้

(4) การใช้ภาษา ใช้ภาษากระชับ ชัดเจน สื่อสารได้ตามจุดมุ่งหมาย

(5) คำศัพท์ ได้แก่ การสะกดคำศัพท์ การใช้สัญลักษณ์ต่างๆ เช่น เครื่องหมายวรรคตอน อักษรตัวใหญ่ การสะกดตัวอักษร ที่ถูกต้องตามแบบแผนของภาษาที่เขียน

แนวคิด ทฤษฎี การเรียนรู้โดยกลวิธีการเรียน แบบร่วมมือผสมผสาน CIRC

1. ความหมายของการเรียนโดยกลวิธีการเรียนแบบร่วมมือผสมผสาน CIRC

(Cooperative Integrated Reading and Composition Techniques)

การเรียนโดยกลวิธีการเรียนแบบร่วมมือผสมผสาน ถือเป็นหนึ่งวิธีการเรียนแบบร่วมมือซึ่งนำมาใช้ในการสอนทักษะการอ่านและการเขียนโดยตรง ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความหมายของการเรียนโดยกลวิธีการเรียนแบบร่วมมือผสมผสานไว้ว่า เป็นการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งพัฒนาด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจ สามารถใช้ฝึกทักษะต่อเนื่องไปยังทักษะการเขียนและทักษะทางภาษาได้ ซึ่งลักษณะการจัดการเรียนการสอน จะแบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มย่อยตามระดับความสามารถ โดยแต่ละกลุ่มย่อยจะประกอบด้วยผู้เรียนที่มีความสามารถแบบคละกันคือ เก่ง ปานกลางและอ่อน มีการจัดกิจกรรมเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกันกลุ่มการอ่าน คนที่อ่านได้ อ่านให้คนที่อ่านไม่ได้ ฟัง มีการตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ฝึกการสะกดคำและฝึกคำศัพท์ เขียนหัวข้อเกี่ยวกับเนื้อเรื่องที่อ่าน และมีการคิดจากคะแนนส่วนตัวที่สมาชิกทำได้ รวมเป็นคะแนนกลุ่ม กลุ่มใดที่ทำคะแนนได้ดี บรรลุเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในการอ่านนั้นๆ จะได้รับประกาศนียบัตร (Stevens, Madden, & Farnish, 1987, pp. 433-454) ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากต้นฉบับและจากนิตยสารการศึกษาที่ทำการวิจัยโดยใช้กลวิธี CIRC ของในและนอกประเทศ ได้ดังนี้

เทคนิค CIRC เป็นเทคนิคที่พัฒนาขึ้นโดย Madden, Slavin and Stevens ในปี ค.ศ. 1987 เป็นเทคนิคที่ใหม่สุดของวิธีการสอนแบบร่วมมือใช้ชื่อว่าวิธีการสอนแบบร่วมมือผสมผสานการอ่านและการเขียน CIRC ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ทางการเรียนการสอนของนักเรียนที่เรียนเก่ง ปานกลาง และอ่อนวิธีเรียนแบบร่วมมือมีลักษณะของกิจกรรมการเรียนรู้ที่สำคัญๆ โดยรวมตามที่ วัชรรา เล่าเรียนดี (2548, หน้า 177) ได้กล่าวไว้ ดังนี้

- (1) การจัดการเรียนการสอนเริ่มจากครูก่อนเสมอ (teacher instruction)
- (2) การฝึกปฏิบัติเป็นทีม (team practice) นักเรียนร่วมกันทำงานในทีมประกอบด้วยสมาชิก 4-5 คน มีความสามารถแตกต่างกันเรียนรู้ร่วมกันจากครูที่มอบหมายโดยการ ใช้ใบงานหรืออุปกรณ์ฝึกอื่นๆ ขึ้นอยู่กับเนื้อหาที่เรียน นักเรียนจะมีการประเมินนักเรียนในแต่ละคน จะร่วมเป็นคะแนนของทีม และทีมใดได้คะแนนถึงเกณฑ์ที่กำหนดจะได้รับการยกย่องและรับประกาศนียบัตรหรือรางวัลอื่นๆ

จากการที่ได้กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่าเทคนิค CIRC เป็นเทคนิคการสอนที่พัฒนาขึ้นโดยนักการศึกษาต่างประเทศ เพื่อนำมาพัฒนาด้านการอ่านและการเขียน โดยเฉพาะ เทคนิคนี้เน้นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนได้รู้จริง โดยการปฏิบัติจริงและมีการยอมรับซึ่งกันและกัน

2. องค์ประกอบที่สำคัญของเทคนิค CIRC

เทคนิค CIRC ประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ประการ (วัชราน เล่าเรียนดี, 2548, หน้า 178)

- (1) กิจกรรมด้านพื้นฐานการอ่านและการเขียน (basal related activities)
- (2) การดำเนินการสอนของครู (direct instruction)
- (3) การบูรณาการ การอ่านและเขียน (integrated reading and composition)

นักเรียนจะร่วมมือกันเรียนรู้ และปฏิบัติกิจกรรมเกี่ยวกับการอ่านและการเขียนต่อจากการสอนโดยตรงจากครูทุกครั้ง แต่ทุกครั้งจะเริ่มด้วยการสอนอ่านก่อน ประกอบด้วยสมรรถภาพการอ่านหลายๆ ด้าน เช่น การอ่านเพื่อความเข้าใจ การอ่านเพื่อสรุป การอ่านเพื่อจับใจความ และการอ่านเพื่อส่งเสริมหรือหาประเด็นสำคัญของเรื่อง ดังที่ Brown (1984 อ้างถึงในวัชราน เล่าเรียนดี, 2548, หน้า 178) ได้กล่าวว่าทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจสามารถพัฒนาได้ไม่ยากโดยสอนให้นักเรียนได้มีโอกาสฝึกในการสรุป ร่วมกันตั้งคำถาม ให้นิยามความหมาย และทำนายผล หรือเหตุการณ์ ซึ่งถ้าครูดำเนินการสอนด้วยวิธีดังกล่าวอย่างต่อเนื่องก็จะสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านของนักเรียนได้ทุกคน ในเวลาเดียวกันก็สามารถบูรณาการการสอนอ่านร่วมกับการสอนเขียนได้

การนำเทคนิค CIRC ไปใช้นั้นต้องเริ่มด้วยการสอนของครูทุกครั้ง โดยครูต้องสอนอธิบายยกตัวอย่างการอ่านประเภทต่างๆ และรูปแบบการเขียนโดยทั่วๆ ไปให้นักเรียนรู้และเข้าใจและฝึกปฏิบัติ ทุกขั้นตอนในการเรียนรู้แบบร่วมมือสมาชิกกลุ่มจะช่วยเหลือซึ่งกันและกันหรือแก้ไขให้แก่กันจนกว่าจะแน่ใจว่างานนั้นสมบูรณ์ที่สุด

3. ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ เทคนิค CIRC

วัชราน เล่าเรียนดี (2548, หน้า 180) ได้กล่าวถึงขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้เทคนิค CIRC ดังนี้

- (1) ครูนำนักเรียนเสนอความรู้เกี่ยวกับการอ่าน วิธีการอ่าน ความสำคัญของการอ่านเพื่อความเข้าใจพอสังเขป อธิบายความสำคัญของการเขียน วิธีเขียนแบบต่างๆ ของการเขียน ความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ซึ่งกันและกันระหว่างการอ่านและการเขียน
- (2) ครูดำเนินการสอนยกตัวอย่างบทอ่าน ครูและนักเรียนร่วมกันอ่านบทอ่าน ความเข้าใจ ถาม ตอบ ซึ่ให้เห็นประเด็นสำคัญของโครงสร้างของข้อความ ประโยคต่างๆ ความ

เชื่อมโยงของข้อความหรือประโยคในบทอ่าน ใช้กิจกรรมการอ่านโดยชี้ให้เห็นถึงลักษณะวิธีการเขียน การฝึกหัดการเขียนควรเริ่มจากการเขียนตอบแบบง่ายๆ การสร้างประโยคจากคำศัพท์หรือคำเชื่อม

(3) ครูตรวจความรู้ความเข้าใจทั้งเนื้อหาและวิธีการเขียน สาระสำคัญ ประเด็นหลัก ประเด็นรอง ลักษณะของเนื้อเรื่อง โครงสร้างประโยคที่ใช้ ความสัมพันธ์ระหว่างข้อความหรือประโยคเนื้อเรื่อง รวมทั้งฝึกการคาดคะเนจุดจบของเรื่อง บทสรุป ความเป็นไปได้ หรือจินตนาการสร้างสรรค์ความคิด

(4) จัดกลุ่มการเรียนรู้โดยละความสามารถ แจกใบความรู้ ใบกิจกรรม เพื่อจะได้ร่วมมือกันในการเรียนรู้ ปฏิบัติกิจกรรมตามข้อตกลงที่ได้ตกลงกันไว้ล่วงหน้าก่อนดำเนินการจัดการเรียนรู้

(5) สมาชิกในกลุ่มทุกคนร่วมกันเรียนและใบความรู้ ฝึกกิจกรรมตามใบงานที่ครูเตรียมไว้ให้ โดยครูคอยติดตาม ดูแล ถามตอบ การฝึกปฏิบัติของนักเรียนอย่างทั่วถึงทุกกลุ่ม

(6) ฝึกการเขียน ควรให้สมาชิกได้ตรวจสอบผลงานเพื่อน ช่วยกันแก้ไข ปรับปรุงงานซึ่งกันและกันให้ถูกต้อง ในการฝึกเขียนจากบทอ่านควรสอดคล้องกับรูปแบบของบทอ่านในตอนเริ่มแรก แล้วค่อยพัฒนา เป็นการเขียนในลักษณะอื่นที่ซับซ้อนและใช้ความคิดมากขึ้น ที่สำคัญนักเรียนควรได้มองเห็น โครงสร้างของประโยคหรือข้อความที่สำคัญก่อน นั่นคือการฝึกเขียนควรเริ่มเขียนตามรูปแบบที่ถูกต้องก่อน ฝึกเขียนจากการชี้แนะแนวทางจนชำนาญก่อนจะใช้กิจกรรมฝึกพัฒนางานเขียนที่กล่าหลายให้มีประสิทธิภาพต่อไป

(7) การตรวจความรู้ความเข้าใจ และผลการเรียนรู้ด้านการอ่านและการเขียนครูควรออกแบบทดสอบให้นักเรียนได้ผ่านการเรียนรู้ และฝึกปฏิบัติเป็นกลุ่มมาแล้ว รู้เกณฑ์การให้คะแนนกลุ่มของตนเองได้ ตามหลักการคำนวณกลุ่ม และคะแนนพัฒนาของวิธีสอนแบบร่วมมือ การเรียนรู้การสอนโดยใช้เทคนิคการบูรณาการการอ่านและการเขียนสำหรับการสอนภาษาอังกฤษหรือภาษาไทยในการจัดการศึกษาของประเทศไทย ควรพิจารณาถึงภูมิหลังความรู้ประสบการณ์ของนักเรียนแต่ละระดับชั้นแต่ละแห่งเป็นสำคัญ ซึ่งครูผู้สอนสามารถปรับประยุกต์เทคนิควิธีดังกล่าวได้อย่างเหมาะสม เพียงแต่ให้รู้และเข้าใจเทคนิควิธีดังกล่าวอย่างชัดเจน เข้าใจมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละวิชาที่จะใช้สอนผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและวัตถุประสงค์การเรียนรู้ในแต่ละวิชาเป็นสำคัญ

Johnson & Johnson (1987 อ้างถึงใน ศิจิตราภรณ์ ศิลปะ, 2547, หน้า 20-21) ได้สรุปขั้นตอนการสอนแบบ CIRC เป็น 2 ขั้นตอน คือ การเตรียมการสอน (preparation) และกิจกรรมการเรียนรู้การสอน (learning and teaching activities) ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

(1) การเตรียมการสอน สิ่งที่ครูผู้สอนต้องคำนึงถึงในขั้นเตรียมการสอนแบบ CIRC มีอยู่ 4 ประการ คือ

(1.1) การเตรียมเนื้อหา เนื้อหาที่สอนเป็นแบบโครงสร้างข้อเขียน (story grammar) ที่จัดเป็นชุดๆ ตามระดับความสามารถของผู้เรียน ดังเช่น ข้อเขียนที่มหาวิทยาลัย John Hopkins เป็นผู้สร้างขึ้นเองหรือครูสอนสามารถที่เลือกเนื้อหาที่ใช้สอนประเภทเดียวกัน เช่น เรื่องที่เป็นตอนเดียวจบ หรือมากกว่าหนึ่งตอน ซึ่งจะอธิบายถึงฉากตัวละคร สถานที่ เวลา ที่มีเหตุการณ์ดำเนินไป อธิบายเป้าหมายของตัวละคร การกระทำและผลจากการกระทำเป็นอย่างไรบ้าง และเรื่องจบลงแบบใด หรืออาจใช้เรื่องที่ไม่สมบูรณ์ แล้วให้นักเรียนคาดการณ์ว่าส่วนที่ไม่สมบูรณ์นั้นควรเป็นอย่างไร เช่น นักเรียนอ่านเรื่องที่ไม่มีตอนจบแล้วคาดว่าเหตุการณ์จะจบลงอย่างไร เป็นต้น

(1.2) การจัดนักเรียนเข้ากลุ่ม (assigning student to teams) ครูเป็นผู้จัดกลุ่มนักเรียนเข้าเป็นกลุ่มอ่าน (reading groups) ก่อน กลุ่มละ 2 คน ครูต้องคอยกระตุ้นให้นักเรียนเห็นความสำคัญการเรียนแบบกลุ่ม

(1.3) การจัดทำใบคะแนนของทีม (team score sheet) เป็นแบบบันทึกคะแนนของนักเรียนเป็นรายบุคคล แต่ละทีมประกอบด้วย รายชื่อสมาชิกในทีมและตารางคะแนนทดสอบเมื่อจบแต่ละบทเรียน เช่น การสอบสะกดคำ อ่านออกเสียง หาความหมายของคำ แต่งประโยค เขียนเรื่อง เป็นต้น ครูอธิบายการได้มาซึ่งคะแนนแต่ละอย่าง ทีมที่ทำคะแนนได้ถึง 90 คะแนน ขึ้นไปจะได้รับเกียรติบัตร “Super team” และทีมที่ได้คะแนน 80-89 จะได้รับ “Great team” และทีมที่ได้คะแนน 70-79 จะได้รับเกียรติบัตร “Good team” ครูควรอธิบายการให้หลักเกณฑ์การให้คะแนน

(2) กิจกรรมการเรียนรู้การสอนแบบ CIRC ประกอบด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ที่เป็นระบบครบวงจร โดยเริ่มจาก

(2.1) ขั้นนำเสนอบทเรียน (teacher presentation) ครูเป็นผู้นำเสนอบทเรียนโดยการทบทวนศัพท์เก่า สอนคำศัพท์ใหม่ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อที่จะให้นักเรียนอ่านออกเสียงคำศัพท์ได้ถูกต้อง ให้เรียนรู้ความหมายของคำศัพท์ยาก โดยการอธิบายและให้คำจำกัดความเพื่อที่จะให้นักเรียนสามารถนำคำศัพท์ไปสร้างประโยคได้อย่างมีความหมาย และถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ หลังจากที่ครูคำศัพท์แล้ว ครูก็แนะนำเรื่องที่จะให้นักเรียนอ่าน ให้นักเรียนเดาหรือคาดการณ์ล่วงหน้าว่าเรื่องที่ครูสอนเป็นเรื่องอะไร โดยเดาจากคำศัพท์ที่ครูสอนเพื่อเป็นการโยงประสบการณ์เดิมเข้ากับเรื่องที่จะเรียน

(2.2) ขั้นฝึกทำงานเป็นทีม (team practice) กิจกรรมที่นักเรียนฝึกทำงานเป็นทีม จะทำเมื่อครูนำเสนอบทเรียนเรียบร้อยแล้ว ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

(2.2.1) ฝึกโดยมีครูควบคุมอยู่ (controlled practice) หลังจากที่ครู ทบทวนศัพท์เก่าแนะนำศัพท์ใหม่ และแนะนำเรื่องที่จะอ่านแล้ว นักเรียนได้ทำกิจกรรมต่อไปนี้ ตามลำดับขั้นในกลุ่มของตนเอง โดยมีครูควบคุมอยู่

อ่านออกเสียงคำศัพท์ (word sound loud) นักเรียนฝึกอ่านออก เสียงคำศัพท์ จากรายการศัพท์ (word mastery list) ที่ครูให้กับเพื่อนของตนเปลี่ยกันอ่านและ ช่วยกันแก้ไขเมื่ออ่านผิดจนกระทั่งอ่านได้ราบรื่นและถูกต้อง กิจกรรมในขั้นนี้จะช่วยให้นักเรียนรู้ ความหมายของคำโดยอัตโนมัติ และไม่เป็นอุปสรรคในการทำความเข้าใจในเรื่องที่ครูจะให้อ่าน

ฝึกหาความหมายของคำ (words meaning practice) นักเรียนจะ ได้คำศัพท์จากรายการศัพท์ (word mastery list) ในการฝึกหาความหมายของคำจากพจนานุกรม แล้วเขียนความหมายของคำศัพท์เป็นคำพูดของตนเอง และสร้างประโยคจากคำที่ครูให้

สะกดคำ (spelling) นักเรียนฝึกสะกดคำศัพท์กับคู่ของตนหรือ กับเพื่อนในทีม โดยมีคนบอกคนหนึ่ง ให้สมาชิกในกลุ่มเขียนแล้วเปลี่ยกันตรวจจนกว่าจะ สะกดคำได้ถูกต้องทุกคำ

อ่านในใจ (silent reading) หลังจากทราบความหมายของคำ และสะกดคำได้แล้ว นักเรียนอ่านเรื่องที่ครูกำหนดให้ในใจก่อน เพื่อรวบรวมและทำความเข้าใจ จากเรื่องก่อนที่จะฝึกอ่านออกเสียงในขั้นต่อไปกับเพื่อน

อ่านออกเสียง (reading aloud) นักเรียนเปลี่ยกันอ่านคนละย่อ หน้ากับคู่ของตนหรือกับเพื่อนร่วมทีม เมื่อใครอ่านออกเสียงไม่ถูกต้องก็ช่วยกันแก้ไข ส่วน ครูผู้สอนจะต้องคอยเดินดูนักเรียนแต่ละกลุ่ม เป็นการสังเกตความถูกต้องในการอ่านและคอย ช่วยเหลือเมื่อเกิดปัญหา

การค้นหาคำตอบจากเรื่องที่อ่าน (treasure hunt) นักเรียนในแต่ละ ทีมช่วยกันตอบคำถามแต่ละตอนของเรื่องที่ครูให้อ่าน ปรีกษาและอภิปรายหาคำตอบที่ถูกต้อง ก่อนที่นักเรียนจะเขียนคำตอบของตนเองส่งครู

การเล่าเรื่อง (story retelling) นักเรียนในแต่ละกลุ่มช่วยกันสรุป ใจความสำคัญของเรื่องตามลำดับเหตุการณ์เป็นคำพูดของตนเอง โดยครูให้คำแนะนำแนวทางใน การเล่าเรื่อง

การเขียนเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน (story related writing) นักเรียน เขียนสรุปใจความสำคัญ ลำดับเหตุการณ์ เล่าเรื่องสอดแทรกความรู้สึกรู้สึกนึกคิด และความคิดเห็น เกี่ยวกับเรื่องที่อ่านตามแนว กิดของตนเอง

หลังจากที่นักเรียนทำกิจกรรมกลุ่มทุกข้อครบแล้วนักเรียนจะบันทึกผลการทำงานลงในแบบฟอร์มที่ได้รับมอบหมาย

(2.2.2) ขั้นตอนการฝึกแบบอิสระ (free practice) หลังจากทีนักเรียนได้ทำงานเป็นกลุ่มโดยมีครูควบคุมช่วยเหลืออย่างใกล้ชิดแล้ว นักเรียนยังจะได้ฝึกทำงานเองตามลำพัง โดยการช่วยตรวจทางแก้ไขความถูกต้องในการทำงานของผู้ร่วมทีม (peer reassessment) ก่อนที่จะส่งครู นอกจากนี้ยังสามารถฝึกอ่านเรื่องที่ตนสนใจได้ตามความต้องการนอกห้องเรียน

(2.3) ขึ้นนำไปใช้ (production) หลังจากทีนักเรียนจบแต่ละบทแล้ว ครูผู้สอนจะทดสอบนักเรียนเกี่ยวกับความเข้าใจการอ่านเรื่อง การสร้างประโยคจากคำศัพท์ที่ให้ และการอ่านออกเสียงคำศัพท์ซึ่งใช้เวลาประมาณ 15-20 นาที โดยทดสอบเป็นรายบุคคลไม่อนุญาตให้ช่วยเหลือกัน ครูผู้สอนจะต้องให้นักเรียนแยกโต๊ะจากกลุ่ม คะแนนของกลุ่มขึ้นอยู่กับความสามารถของสมาชิกในทีมทุกคน เมื่อนักเรียนทำการทดสอบเสร็จครูผู้สอนควรตรวจสอบและบอกคะแนนของแต่ละทีมให้กับทุกคนทราบหากเป็นไปได้ควรบอกนักเรียนในคาบต่อไปเพื่อเป็นการกระตุ้นและให้กำลังใจแก่นักเรียน

(2.4) ขึ้นตระหนักถึงความสำเร็จของกลุ่ม (team recognition) ทันทีที่ครูผู้สอนคิดคะแนนของนักเรียนแต่ละคนและแต่ละทีมเสร็จแล้วควรจะให้รางวัลเกียรติบัตรหรือคำชมเชยแก่กลุ่มที่ทำคะแนน ได้ถึงเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อเป็นการชี้ให้เห็นคุณค่าของความร่วมมือและความสำเร็จในทีม

(2.5) การคิดคะแนน

(2.5.1) การกำหนดคะแนนของทีมในการอ่าน (determining team scores in reading) มีจุดประสงค์เพื่อที่จะให้นักเรียนมีความรับผิดชอบในการทำงานของตนเอง เพื่อเป็นแรงเสริมในการร่วมมือในการทำงาน และกระตุ้นให้นักเรียนขยันทำงานอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการให้คะแนนหรือรางวัลทีมในการอ่านเพื่อเป็นแรงเสริมแก่นักเรียน

(2.5.2) คะแนนการทำงานของทีม (teamwork points) หมายถึง คะแนนความร่วมมือในทีม ครูจะมีคะแนนให้ 20 คะแนน สมาชิกของแต่ละทีมจะได้รับคะแนนตามพฤติกรรมในการเรียนซึ่งขึ้นอยู่กับความสำเร็จในการทำงานที่ได้รับมอบหมายจากครู ความร่วมมือและการช่วยเหลือซึ่งกันและกันการปฏิบัติตามกฎของห้องเรียนในคาบสุดท้ายของการเรียนแต่ละสัปดาห์ครูจะให้คะแนนสมาชิกแต่ละคนในทีม โดยเขียนลงในแบบฟอร์มการทำงาน

(2.5.3) การคิดคะแนนทีม (calculating team scores) ครูผู้สอนนำคะแนนที่นักเรียนได้จากการสอบข้อเขียนสอบอ่านออกเสียงคำศัพท์คะแนนจากการทำงานที่

สมาชิกแต่ละคนได้มารวมกันแล้วหารด้วยจำนวนสมาชิกในแต่ละทีม คะแนนเฉลี่ยที่ได้ออกมาจะเป็นคะแนนทีม จากการศึกษากระบวนการต่างๆ ของการเรียนการสอนแบบ CIRC จะเห็นได้ว่าการเรียนโดยวิธีนี้ จะให้ความสำคัญของนักเรียนทั้งที่เรียนเก่งและเรียนอ่อน ทำให้ขจัดปัญหาความน้อยเนื้อต่ำใจของนักเรียนที่ได้คะแนนน้อย เพราะทุกทีมจะได้รางวัลและเกียรติบัตรเช่นกัน และจากการที่นักเรียนได้ช่วยเหลือกันในการทำงานก่อให้เกิดแรงจูงใจในการทำงานประกอบกับรางวัลที่ได้ทำให้นักเรียน เกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียน

ขจรศักดิ์ สุนลี (2545, หน้า 33-34) กล่าวถึงการสอนโดยใช้เทคนิค CIRC มีขั้นตอนดังนี้

(1) นำเสนอบทเรียนต่อชั้นเรียนประกอบด้วย แจงจุดประสงค์การเรียนรู้ ทบทวนเนื้อหา คำศัพท์เก่า และเนื้อหาคำศัพท์ใหม่ เกณฑ์การทดสอบ

(2) ขั้นปฏิบัติกิจกรรม ประกอบด้วยครูเสนอเรื่องให้อ่านปฏิบัติกิจกรรมในการอ่านปฏิบัติกิจกรรมรายบุคคล ตรวจสอบจากเพื่อน ฝึกปฏิบัติเพิ่มเติม ประเมินผล

(3) ขั้นประเมินผล ประกอบด้วย การซักถาม สนทนา อ่านออกเสียง ทดสอบความเข้าใจของเนื้อเรื่อง และจะนำคะแนนของทุกคนมารวมเป็นคะแนนของทีม

พูลศรี กิจเฉลา (2544, หน้า 76-77) ได้กำหนดขั้นตอนการสอนโดยเทคนิค CIRC ไว้ดังนี้คือ

(1) ขั้นเตรียม ประกอบด้วย กำหนดจุดประสงค์ ของการทำกิจกรรมร่วมกัน อธิบายให้ข้อมูล อธิบายการทำงานกลุ่มให้กับนักเรียน และแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย โดยลดความสามารถ

(2) ขั้นสอน ประกอบด้วย นำเข้าสู่บทเรียน โดยนำเสนอความรู้ให้เชื่อมโยงระหว่างประสบการณ์เดิมกับความรู้ที่เรียนใหม่

(3) ขั้นทำกิจกรรมประกอบด้วย นักเรียนทุกคนอ่านเรื่องที่กำหนด จับคู่กันสรุปใจความสำคัญของเรื่อง อภิปรายกลุ่มและสรุปผลงานของกลุ่มร่วมกันแต่งเรื่องตอนจบ

(4) ขั้นสรุปและดำเนินผล ประกอบด้วย สมาชิกกลุ่มนำเสนอผลงานร่วมกัน อภิปรายแสดงความคิดเห็น ครูช่วยแก้ไขข้อบกพร่องที่พบ นักเรียนแต่ละคนประเมินผลงานของกลุ่ม และสมาชิกภายในกลุ่ม ครูทดสอบและประเมินผลนักเรียนรายบุคคล และประกาศผลกลุ่มที่ผ่านเกณฑ์การประเมิน

ศรีสุวรรณ วิวิธเทศ (2545, หน้า 17-18) ได้กำหนดขั้นการสอนไว้ 5 ขั้น คือ

(1) ขั้นเตรียมผู้เรียน ประกอบด้วยแบ่งนักเรียนเข้ากลุ่ม โดยลดความสามารถ

(2) ข้อเสนอเนื้อหาสาระต่อชั้นเรียน ประกอบด้วย แจงจุดประสงค์การเรียนรู้ ทบทวนความรู้เดิม แนะนำเนื้อหาในการเรียน อธิบายวิธีการเรียน เกณฑ์ที่ทุกคนต้องทำได้

(3) ขั้นกิจกรรมกลุ่มย่อย ซึ่งสมาชิกในกลุ่มจะช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ร่วมกัน อภิปรายปัญหา จนทุกคนเข้าใจเนื้อหาอย่างชัดเจน และสรุปเนื้อเรื่อง

(4) ขั้นการทดสอบเมื่อเรียนจบแต่ละบทเรียน นักเรียนทุกคนจะได้รับการ ทดสอบ คะแนนที่ได้จากการทดสอบของนักเรียนทุกคนจะรวมเป็นคะแนนกลุ่ม

(5) ขั้นการประเมินผลและมอบรางวัล ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปบทเรียน ประเมินผลการทำงานกลุ่ม และมอบรางวัลแก่กลุ่มที่ทำคะแนนได้ตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

จากผลการศึกษาแนวคิดหลักการและวิธีการจัดการเรียนรู้โดยกลวิธีการเรียนแบบ ร่วมมือผสมผสาน CIRC จากนักการศึกษาชาวต่างประเทศได้แก่ The Original CIRC Model และ Educational Research and Reviews (Vol. 6 (1), pp 102-109, January 2011) รวมถึงการศึกษาแนว คิดและหลักการของนักการศึกษาในประเทศที่กล่าวมา รูปแบบของการจัดการเรียนรู้อ่านแบบ ร่วมมือผสมผสานสามารถดัดแปลงได้ตามความเหมาะสมของเนื้อหาทางด้านภาษาซึ่งต้องเป็นไป ตามขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตาม 4 ขั้นตอนคือ ขั้นเตรียม ขั้นสอน ขั้นกิจกรรมกลุ่ม ขั้นประเมินผลและมอบรางวัล ส่วนในขั้นตอนกิจกรรมกลุ่มสามารถดัดแปลงหรือประยุกต์ใช้ตาม ความเหมาะสมของเนื้อหาที่จะเรียนรู้แต่ละเรื่อง ลำดับความยากง่าย และกำหนดจุดประสงค์ที่ ชัดเจน ซึ่งผู้วิจัยได้นำแนวคิดและหลักการของนักวิชาการที่กล่าวมาข้างต้นนำมาสังเคราะห์เป็น ขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้ในการวิจัยความสามารถทางการอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษโดย กลวิธีการเรียนแบบร่วมมือผสมผสาน CIRC ได้ดังต่อไปนี้

(1) ขั้นเตรียม ประกอบด้วย

(1.1) แนะนำวิธีการเรียนรู้โดยกลวิธีการเรียนแบบร่วมมือผสมผสาน CIRC อธิบายความสัมพันธ์ของการอ่านและการเขียน วิธีการวัดและประเมินผล การคิดคะแนนกลุ่มฝึก ทักษะและวิธีการทำงานกลุ่มเพื่อสร้างแรงจูงใจในการร่วมมือกันเรียนรู้

(1.2) แบ่งกลุ่มนักเรียน กลุ่มละ 4-5 คน นักเรียนในแต่ละกลุ่มจะ ความสามารถกำหนดสัดส่วน เก่ง 1 คน ปานกลาง 2 คน อ่อน 1 คน เป็นอัตราส่วน 1: 2: 1

(2) ขั้นสอน ประกอบด้วย

(2.1) ทบทวนความรู้เดิมของเนื้อหาที่จะสอน จากนั้นสอนอธิบายเนื้อหาใหม่

(2.2) ครูนำเสนอความรู้เกี่ยวกับการอ่าน ความสำคัญของการอ่าน วิธีการอ่าน ความรู้เกี่ยวกับการเขียน และวิธีการเขียน โดยการยกตัวอย่างประกอบ โดยการใช้สื่อการสอน เช่น ใบความรู้ ใบงาน บัตรคำ แถบประโยค ฯลฯ

(2.3) ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปสาระสำคัญของบทอ่านและหลักการเขียนตามเนื้อหาที่เรียน

(3) ชั้นกิจกรรมกลุ่ม ประกอบด้วย

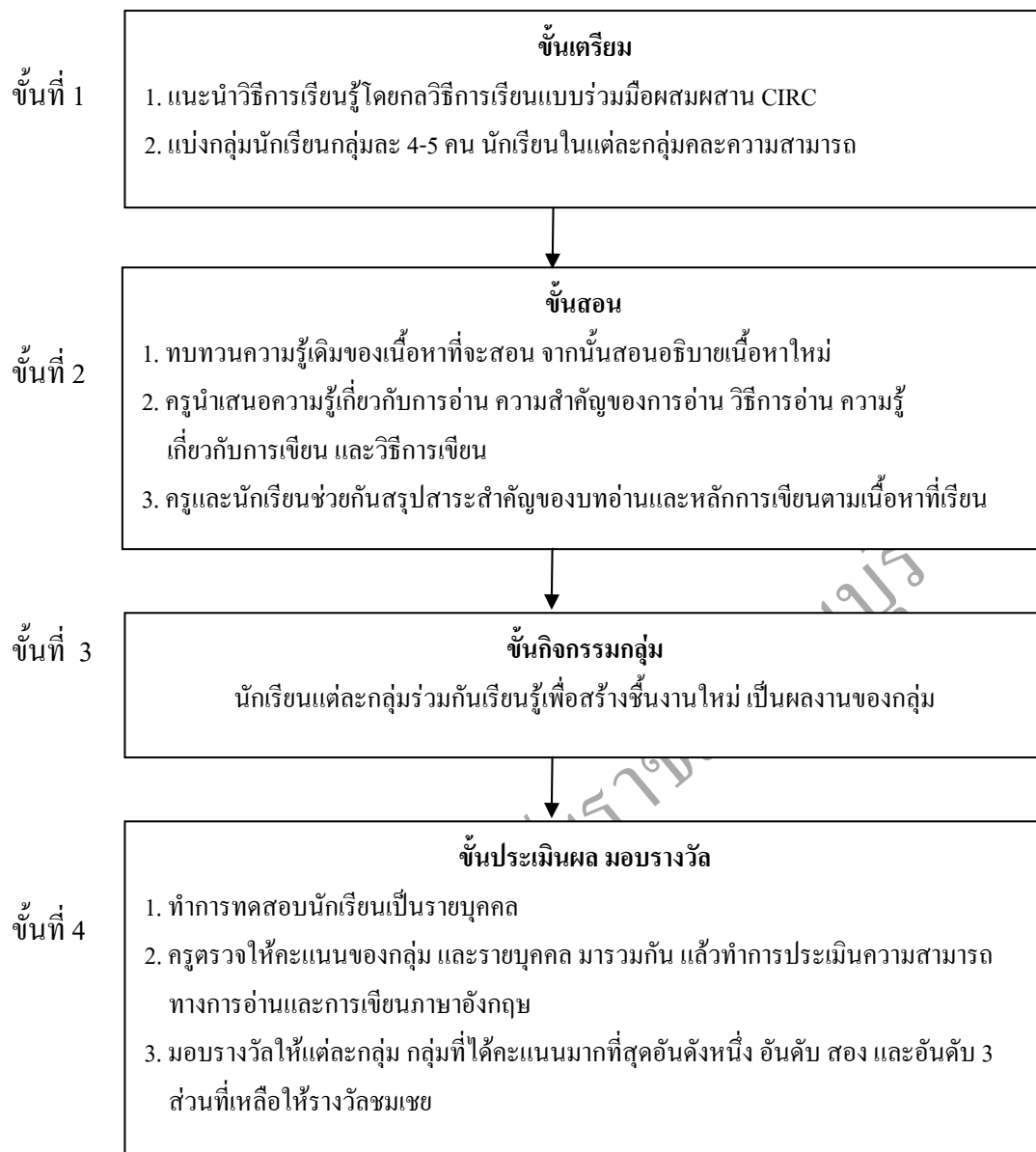
นักเรียนแต่ละกลุ่มเขียนเรื่องใหม่โดยนำรูปแบบการเขียนและวิธีการเขียนที่สรุปได้มาเป็นแนวทางในการเขียนเรื่องใหม่ซึ่งเนื้อเรื่องแตกต่างไปจากเดิม ร่วมกันตรวจสอบผลงาน

(4) ชั้นประเมินผล มอบรางวัล ประกอบด้วย

(4.1) ทำการทดสอบนักเรียนเป็นรายบุคคล

(4.2) ครูตรวจให้คะแนนของกลุ่ม และรายบุคคล นำคะแนนมารวมกันเพื่อประเมินความสามารถทางการอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษ

(4.3) มอบรางวัลให้แต่ละกลุ่ม กลุ่มที่ได้คะแนนมากที่สุดอันดับหนึ่ง อันดับสอง และอันดับ 3 ส่วนที่เหลือให้รางวัลชมเชย

ภาพที่ 2.2 แสดงขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยกลวิธีการเรียนแบบร่วมมือผสมผสาน CIRC

2. บทบาทของครูกับการเรียนโดยกลวิธีการเรียนแบบร่วมมือผสมผสาน

ในการเรียนแบบร่วมมือ ครูมีบทบาทในการดำเนินกิจกรรม ตามแนวคิดของ Stevens, R., Madden, N., Slavin, R. & Farnish, A. (1987) ดังนี้

(1) เป็นผู้ตัดสินใจ โดยการให้ความรู้และทักษะที่นักเรียนจะได้เรียนร่วมกันเป็นผู้พิจารณาขนาดของกลุ่มว่า แต่ละกลุ่มควรมีขนาดเท่าใด จึงจะเหมาะสมในการทำกิจกรรม และแต่ละกลุ่มควรประกอบไปด้วยนักเรียนที่มีความสามารถแบบหลากหลาย การจัดเตรียมห้องเรียน

ควรอยู่ในลักษณะที่ย้ายเป็นกลุ่มเล็กๆ ใด้ง่ายมีการเตรียมแหล่งความรู้ ข้อมูล และกำหนดบทบาทหน้าที่ของนักเรียนแต่ละคนในกลุ่ม

(2) เป็นผู้วางแผนการสอน ครูอธิบายลักษณะงาน วัตถุประสงค์ของบทเรียน ความ คิดรวบยอดที่ควรจะได้จากบทเรียน กำหนดเป้าหมายในการทำงานร่วมกันกระตุ้นให้นักเรียนตระหนักเห็นความสำคัญของการเรียนแบบร่วมมือ จัดแบ่งให้นักเรียนมีความรับผิดชอบร่วมกันทำงานและช่วยเหลือกัน อธิบายเกณฑ์การประเมินความสำเร็จและพฤติกรรมที่คาดหวังว่าน่าจะเกิดขึ้นในระหว่างการเรียนเช่น การช่วยเหลือ สนับสนุน และรับฟังความคิดเห็นร่วมกัน

(3) เป็นผู้ให้คำแนะนำ คอยสังเกตให้นักเรียนสรุปผลประโยชน์ที่ได้จากการร่วมมือในการทำงาน ให้คำแนะนำและวิจารณ์การทำงานกลุ่มหรือพฤติกรรมของนักเรียน โดยเดินดูรอบๆ ขณะที่นักเรียนทำงาน หากนักเรียนทำในทางที่เหมาะสมให้เสริมแรงทันที รวมทั้งชมเชยการทำงานที่ดีด้วย หรือหากนักเรียนมีปัญหา ครูสามารถอธิบายหรือสอนใหม่ในสิ่งที่นักเรียนต้องการทราบ ทั้งนี้ครูควรคอยสังเกตพฤติกรรม หรืออาจแบ่งการสังเกตให้ผู้เรียนสังเกตร่วมด้วยได้

(4) ประเมินผลการดำเนินงาน โดยประเมินจากการเรียนรู้ของนักเรียน และประเมินการทำงานกลุ่มเพื่อทำการวิเคราะห์นำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้การทำงานกลุ่มมีประสิทธิภาพต่อไป โดยประเมินจากรายบุคคล กลุ่มเล็กและทั้งห้องเรียนตามลำดับ

สรุปได้ว่า ครูมีบทบาทในการทำให้นักเรียนเข้าใจวิธีการเรียนแบบร่วมมือ ด้วยการวางบทบาทตนเองในด้านต่างๆ ทั้งการเป็นผู้แบ่งกลุ่ม การกำหนดแนวการสอนอธิบายรูปแบบลักษณะการทำงาน สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนระหว่างทำการเรียนการสอน และประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อนำมาวิเคราะห์และปรับปรุงแก้ไขให้มีประสิทธิภาพต่อไป

3. ผลดีของการเรียนโดยกลวิธีการเรียนแบบร่วมมือผสมผสาน CIRC

Thirteen Organization (2004) ได้สรุปข้อดีของสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้แบบร่วมมือจากการเรียนของนักเรียนในกลุ่มเล็กซึ่งรวมถึงเรื่องต่างๆ ดังนี้

(1) ใคร่ครวญในความหลากหลาย นักเรียนได้เรียนรู้การทำงานกับคนที่มีความหลากหลายแบบมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเล็ก นักเรียนได้ค้นพบโอกาสจากการสะท้อนกลับและการตอบกลับต่อการตอบสนองที่หลากหลายของผู้เรียนแต่ละคนนำมาซึ่งการเพิ่มคำถามกลุ่มเล็กได้อนุญาตให้นักเรียนเพิ่มมุมมองในประเด็นที่มีฐานบนความแตกต่างด้านวัฒนธรรมจึงเป็นการแลกเปลี่ยนความเกื้อกูลช่วยเหลือต่อนักเรียนที่คิดว่าการเข้าใจวัฒนธรรมอื่นๆ และการซึมมอมงเท่านั้น

(2) ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล เมื่อมีคำถามเพิ่มขึ้น นักเรียนที่มีความแตกต่างกันจะมีการตอบสนองที่หลากหลาย อย่างน้อยนักเรียนคนหนึ่งสามารถช่วยกลุ่มในการ

สร้างผลผลิตที่สะท้อนกลับในพิสัยอันกว้างของมุมมองและมีความสมบูรณ์และกว้างขวางครอบคลุม

(3) การพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล นักเรียนจะสร้างความสัมพันธ์กับเพื่อนและผู้เรียนคนอื่นๆ จากการทำงานร่วมกันในกลุ่มกิจกรรม โครงการต่างๆ เหล่านี้สามารถช่วยเหลือเป็นการเฉพาะต่อนักเรียนที่ประสบอุปสรรคในด้านทักษะทางสังคม ซึ่งพวกเขาสามารถได้รับผล ประโยชน์จากโครงสร้างการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น

(4) การรวมนักเรียนที่มีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้สมาชิกแต่ละคนมีโอกาสรับการช่วยเหลือในกลุ่มเล็ก นักเรียนมีแนวโน้มในการแสดงความเป็นเจ้าของต่อวัสดุอุปกรณ์และการคิดเชิงวิพากษ์เกี่ยวกับประเด็นความสัมพันธ์เมื่อพวกเขาได้ทำงานเป็นทีม

(5) มีโอกาสมากกว่าสำหรับการป้อนกลับส่วนบุคคล ด้วยเหตุที่มีการแลกเปลี่ยนในนักเรียนกลุ่มเล็กมากกว่าการป้อนกลับส่วนบุคคลที่นักเรียนได้รับเป็นส่วนตัว กับแนวคิดและการตอบสนองของหลายคนซึ่งการป้อนกลับไม่สามารถพบได้ในการเรียนการสอนแบบกลุ่มใหญ่ ซึ่งมีนักเรียนหนึ่งหรือสองคนที่ได้แลกเปลี่ยนแนวคิดส่วนบุคคลกับนักเรียนคนอื่นๆ ในห้องเรียนได้แต่หยุดเงียบเพื่อฟังเป็นผู้ฟังเท่านั้น

Imel Susan (1991, p. 4) ได้สรุปข้อดีของการเรียนรู้แบบร่วมมือในบริบทของการศึกษาผู้ใหญ่ ดังนี้

(1) การเรียนรู้แบบร่วมมือได้จัดหาสิ่งแวดล้อมของการวางแผนประชาธิปไตยโดยการตัดสินใจและพลังของกลุ่ม เช่น การพัฒนาความเป็นอิสระของผู้เรียน

(2) การอนุญาตให้มีส่วนร่วมของการเรียนรู้ที่มีการเข้าใจอย่างถ่องแท้ในศักยภาพและพลังของกลุ่ม เช่น การพัฒนาความเป็นอิสระของผู้เรียน

(3) การช่วยเหลือต่อการพัฒนาส่วนบุคคลที่ดีกว่า การพิจารณาตัดสินใจผ่านการเปิดเผย และการลงมติที่ลำเอียงและไม่มีการแบ่งปันเช่นแต่ก่อน

(4) เป็นความสามารถของผู้ใหญ่ในการวาดภาพประสบการณ์เดิมของเขาทั้งหลายโดยการวิพากษ์วิจารณ์ด้วยประสบการณ์เดิมทางด้านปัญญาและความรู้

Johnson & Johnson (1994, pp. 112-114) ได้สรุปผลลัพธ์เชิงบวกจากการเรียนรู้แบบร่วมมือที่มีต่อผู้เรียนในด้านต่างๆ ดังนี้

(1) ผู้เรียนมีความพยายามที่จะบรรลุเป้าหมายมากขึ้น (greater effort to achieve) การเรียนรู้แบบร่วมมือช่วยให้ผู้เรียนมีความพยายามที่จะเรียนรู้ให้บรรลุเป้าหมายเป็นผลซึ่งทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และมีผลงานมากขึ้น การเรียนรู้มีความคงทนมากขึ้น (long - term

retention) มีแรงจูงใจภายในและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีการใช้เวลาอย่างมีประสิทธิภาพ ใช้เหตุผลดี ขึ้นและคิดอย่างมีวิจารณญาณมากขึ้น

(2) ผู้เรียนมีความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนดีขึ้น (more positive relationships among students) การเรียนรู้แบบร่วมมือช่วยให้ผู้เรียนมีน้ำใจนักกีฬามากขึ้นใส่ใจในผู้อื่นมากขึ้น เห็นคุณค่าของความแตกต่าง ความหลากหลาย การประสานสัมพันธ์และการรวมกลุ่ม

(3) ผู้เรียนมีสุขภาพจิตดีขึ้น (greater psychological health) การเรียนรู้แบบร่วมมือช่วยให้ผู้เรียนมีสุขภาพจิตดีขึ้นมีความรู้สึกที่ดีเกี่ยวกับตนเองและมีความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้นนอกจากนั้นยังช่วยพัฒนาทักษะทางสังคม และความสามารถในการเผชิญกับความวิตกกังวล ความโกรธ ความเครียดและความผันแปรต่างๆ ด้านอารมณ์ได้ดีขึ้นความกดดันความวิตกกังวล ความรู้สึกผิดความละอายและความโกรธของผู้เรียนนั้นล้วนเป็นสิ่งที่บั่นทอนศักยภาพในการสร้างความร่วมมือในการทำงานร่วมกัน ดังนั้นเมื่อผู้เรียนมีสุขภาพจิตที่ดีก็จะเป็นการเพิ่มความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นเพื่อการบรรลุเป้าหมายร่วมกัน ที่ต้องการความร่วมมือ การติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิ ภาพ ภาวะผู้นำ และการจัดการกับข้อขัดแย้งตลอดกระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือ

Johnson & Johnson (1994) ได้อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างผลลัพธ์จากการเรียนรู้แบบร่วมมือที่มีต่อผู้เรียนได้รับจากการเรียนรู้แบบร่วมมือ (outcomes of cooperation) ว่าทั้งหมดนั้นมีความสัมพันธ์โดยตรงระหว่างกัน ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (achievement) ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคล (interpersonal relationships) สุขภาพจิต (psychological Health) และทักษะทางสังคม (social competence) การปฏิสัมพันธ์ที่ส่งเสริมกัน (promotive interaction) และการพึ่งพาอาศัยกันทางบวก (positive interdependence) ซึ่งแต่ละส่วนต่างมีอิทธิพลต่อกันและกันนำพาซึ่งการยอมรับต่อสัมพันธ์ภาพที่มาจากความรู้สึกของความสำเร็จซึ่งกันและกัน ความภูมิใจของทั้งสองฝ่ายในการร่วมกันทำงานและสายสัมพันธ์ที่แสดงผลลัพธ์จากความพยายามร่วมกัน

จากการพิจารณาข้อดีของการเรียนรู้แบบร่วมมือ ทั้งในบริบทการศึกษาของบุคคลในวัยเด็กและวัยผู้ใหญ่ดังกล่าวข้างต้น จึงสรุปได้ว่าการเรียนรู้โดยกลวิธีการเรียนแบบร่วมมือ ผสมผสาน CIRC มีข้อดีหลายประการในการพัฒนาผู้เรียนดังนี้คือ ช่วยพัฒนาความเชื่อมั่นของผู้เรียน พัฒนาความคิดของผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีในการเรียนช่วยยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ช่วยส่งเสริมบรรยากาศในการเรียนสร้างความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนสมาชิก ส่งเสริมทักษะในการทำงานร่วมกัน ฝึกให้รู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นทำให้นักเรียนมีวิสัยทัศน์ หรือมุมมองกว้างขึ้น ส่งเสริมทักษะทางสังคม ตลอดจนช่วยให้ผู้เรียนมีการปรับตัวในสังคมได้ดีขึ้น

4. ความหมายของการเรียนโดยวิธีสอนตามปกติ

วิธีสอนแบบปกติ ได้มีผู้ให้ความหมายไว้หลายท่าน ได้แก่ รัชนี ศิลป์สร (2542, หน้า 10) กล่าวถึงความหมายวิธีสอนแบบปกติไว้ว่า การสอนแบบปกติ หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ โดยครูเป็นผู้เตรียมศึกษาหาความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่จะสอนจากตำรา แบบเรียนหรือหนังสืออ้างอิงต่างๆ แล้วรวบรวมเรื่องราวมาถ่ายทอดให้นักเรียนด้วยการบรรยาย การบอก การใช้สื่อประกอบการสอนซึ่งครูและนักเรียนจะร่วมกันอภิปรายซักถามตลอดจนช่วยกันสรุปเนื้อหาเรื่องที่ได้จากการเรียนสอดคล้องกับ วรณี ภิรมย์คำ (2546, หน้า 77) ได้สรุปให้ความหมายของการสอนแบบปกติไว้ว่า หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับนักเรียนโดยยึดแนวการสอนตามคู่มือครู ที่เน้นการถ่ายทอดความรู้แบบบรรยาย และการใช้สื่อประกอบการสอนเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นวิธีการสอนแบบปกติจึงเป็นวิธีสอนในระบบเก่าที่เน้นการบรรยายเป็นหลัก ซึ่งมีผู้จัดลำดับขั้นตอนการสอนไว้ดังนี้

กรมวิชาการ (2533, หน้า 24) การถึงขั้นตอนการสอนแบบปกติไว้ 4 ขั้นตอน คือ

- (1) ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน เป็นการทบทวนความรู้เดิม แจงจุดประสงค์การเรียนรู้ และตั้งผู้เรียนสู่เนื้อหาใหม่ โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย เช่น เกม บทบาทสมมติ นิทาน เพลง เป็นต้น
- (2) ขั้นกิจกรรมการเรียนการสอน ประกอบด้วย การเสนอเนื้อหาการเรียนให้กับผู้เรียน โดยให้นักเรียนใช้วิธีการต่างๆ เช่น การอธิบาย การสนทนาซักถาม ตอบปากเปล่า อภิปราย การทำแบบฝึกหัด การทำกิจกรรมตามใบงานหรือทำงานกลุ่มประกอบกับการใช้สื่อการสอนจริง รูปภาพ ใบงาน หรือสัญลักษณ์ประกอบการเรียนการสอน
- (3) ขั้นสรุปบทเรียนครูและนักเรียนร่วมกันสรุปหลักการและสาระร่วมกัน
- (4) ขั้นวัดและประเมินผล เป็นการตรวจสอบเพื่อวินิจฉัยว่านักเรียนบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้หรือไม่ ถ้านักเรียนยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์ก็จะได้รับการสอนซ่อมเสริมก่อนเรียนเนื้อหาต่อไป โดยสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนขณะปฏิบัติกิจกรรม การตอบคำถาม การทำแบบฝึกหัด และการตรวจแบบทดสอบ

ส่วน ดนัย ไชยโยธา (2534, หน้า 27-28) กล่าวถึงขั้นตอนการสอนแบบปกติไว้ 4 ขั้นตอน ดังนี้

- (1) ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน เป็นการจัดกิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียนที่ช่วยกระตุ้นหรือเร้าให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในบทเรียนนั้นๆ ได้มากที่สุดและกิจกรรมที่นำเข้าสู่บทเรียนนั้นซึ่งจะต้องสอดคล้องและต่อเนื่องกับกิจกรรมขั้นสอน เวลาสอนที่ใช้ในขั้นนำเข้าสู่บทเรียนควรเวลาประมาณ 3-5 นาที และไม่ควรเกิน 10 นาที

(2) **ขั้นสอน** เป็นการจัดกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความคิด การแก้ปัญหา ทักษะทางกาย หรือเจตคติตรงตามจุดประสงค์ของบทเรียน หรือจุดประสงค์ปลายทาง ซึ่งจัดเป็นกิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง และมีความสำคัญอย่างยิ่งที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในบทเรียนนั้นๆ เวลาที่ใช้ในขั้นนี้จะมากกว่ากิจกรรมอื่นทั้งหมด นอกจากการสอนผู้สอนจะดำเนินการส่งเสริมพฤติกรรมการเรียนรู้ควบคู่กันไป

(3) **ขั้นสรุป** เป็นการรวบรวมย่อความ เพื่อความสะดวกแก่การจดจำและจดบันทึก การสรุปจะทำทันทีเมื่อการสอนเสร็จสิ้น เป็นการสรุปแนวคิดและสาระสำคัญของการสอนในบทนั้นๆ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในสาระสำคัญ อาจจะกระทำโดยให้ผู้เรียนร่วมกันสรุปบทเรียน

(4) **ขั้นประเมินผล** เป็นการดำเนินการปฏิบัติตามแผน การประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่กำหนดไว้ในการเตรียมการสอน ซึ่งอาจจะประเมินขณะสอน โดยการสังเกต อภิปราย การรายงานผล การตอบคำถาม สังเกตจากการสรุปบทเรียน การทำแบบฝึกหัด และการประเมินผล ส่วน กรมวิชาการ (2544, หน้า 21-27) กล่าวถึงขั้นตอนการสอนแบบปกติแยกออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ

(1) **ระยะเริ่มต้น หรือขั้นนำเข้าสู่บทเรียน**

ระยะเริ่มต้นนี้ครูมีหน้าที่เตรียมตัวนักเรียนให้พร้อมที่จะเรียน ปลูกเร้าความสนใจกระตุ้นให้อยากรู้ อยากเรียนด้วยกลวิธีต่างๆ ซึ่งครูจำเป็นต้องมีคุณสมบัติพื้นฐานต่อไปนี้

(1.1) มีสมรรถภาพในการพูด เสียงของสาครที่พูดกับนักเรียนทั้งชั้นต้องแจ่มใส ชัดเจน หนักแน่น มีความเด็ดขาดแต่นุ่มนวลน่าฟัง

(1.2) รู้จักสังเกตจดจำเรื่องราว และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นรอบๆ ตัวนักเรียน ติดตามข่าวสาร การบ้านการเมือง ความก้าวหน้าทางวิชาการ

(1.3) ช่างซักถาม สนทนากับนักเรียนอย่างเป็นกันเองอยู่เสมอ ฝึกตนให้มีอารมณ์ขัน หากจุดสนใจร่วมกับนักเรียนของตน แม้จะต่างวัยกัน

(1.4) รู้จักสะสมสิ่งที่จะนำมาใช้ประโยชน์ในการสอนได้ เช่น ภาพจากปฏิทิน แผ่นพับ ใบปลิว

(1.5) รู้จักเลือกใช้สื่อการสอนที่ทันสมัย เช่น ภาพนิ่ง วีดิทัศน์ แถบบันทึกเสียง คอมพิวเตอร์ช่วยสอน

(2) **ระยะดำเนินการสอน หรือ ขั้นสอน**

ระยะดำเนินการสอนเป็นระยะสำคัญที่ทำให้นักเรียนรู้สิ่งใหม่มีข้อเสนอแนะที่ครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ น่าจะได้พิจารณาในระยะดำเนินการสอน ดังต่อไปนี้

(2.1) ครูต้องปลูกฝังให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน ด้วยหลากหลายวิธีการ

(2.2) ให้นักเรียนทำกิจกรรมในหนังสือเรียนหรือชักจูงความเข้าใจให้

ตรงกัน

(2.3) ส่งเสริมให้นักเรียนทำกิจกรรมในหนังสือเรียน

(3) ระบุสรุป หรือ ชื่นสรุป

ระบุสรุปในการเรียนการสอนแต่ละคาบ ครูผู้สอนมีความสำคัญมาก สิ่งที่ครูควรกำหนดเสมอๆ ก่อนยุติการเรียนการสอน คือ

(3.1) สรุปให้นักเรียนฟังว่าสาระสำคัญที่ได้เรียนมา หรือได้ทำกิจกรรมร่วมกันมาในคาบนั้นๆ มีอะไรบ้าง ให้นักเรียนจดลงไว้อย่างสั้นๆ นักเรียนอาจมาซักถามเพิ่มเติมนอกเวลาหรือคาบเรียนหน้าก็ได้

(3.2) ให้นักเรียนคนใดคนหนึ่งเป็นผู้สรุป หรือให้หลายๆ คนช่วยกันสรุปก็ได้ว่านักเรียนได้เรียนรู้อะไรมาบ้างใน 1 หรือ 2 คาบเรียน ที่อ่านมา ครูควรจัดเวลาให้ตามสมควร และให้นักเรียนจดลงสมุดไว้

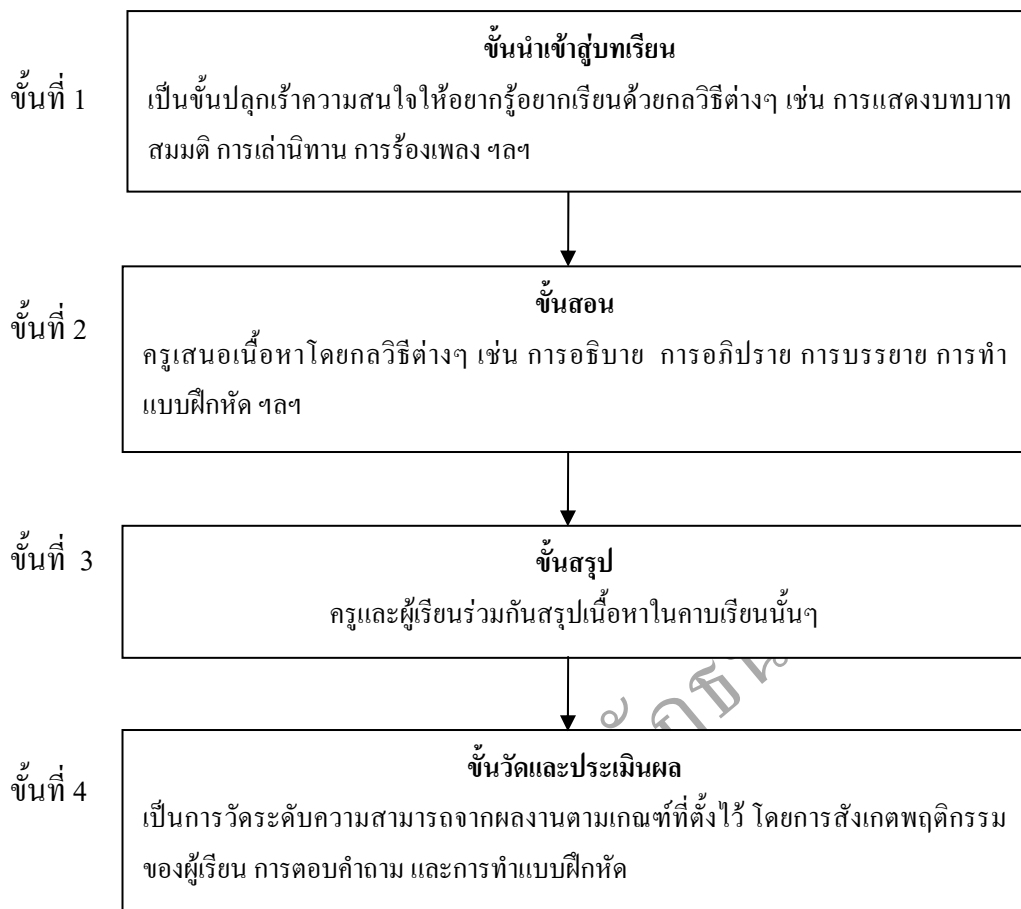
กล่าวโดยสรุปวิธีการสอนแบบปกติ หรือวิธีการสอนตามคู่มือครูนั้น คือ การจัดกิจกรรมเรียนรู้ที่ครูเป็นผู้รวบรวมความรู้จากแหล่งข้อมูลต่างๆ แล้วถ่ายทอดให้นักเรียนโดยการบรรยายหรือซักถามและการใช้สื่อประกอบการสอน ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปราย ตลอดจนช่วยกันสรุปเรื่องหรือเนื้อหาที่ได้จากการเรียน กำหนดขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ 4 ขั้นตอน ดังนี้

(1) ชื่นนำเข้าสู่บทเรียน เป็นขั้นปลูกเร้าความสนใจให้อยากรู้อยากเรียนด้วยกลวิธีต่างๆ เช่น การแสดงบทบาทสมมติ การเล่านิทาน การร้องเพลง

(2) ชื่นสอน เป็นขั้นที่ครูเสนอเนื้อหาการเรียนให้แก่ผู้เรียนโดยใช้กลวิธีต่างๆ เช่น การอธิบาย การสนทนา การอภิปราย การทำแบบฝึกหัด การทำตามใบงาน หรือกิจกรรมกลุ่ม

(3) ชื่นสรุป เป็นขั้นที่ครูและผู้เรียนร่วมกันสรุปเนื้อหาในการเรียนการสอนคาบนั้นๆ

(4) ชื่นวัดและประเมินผล เป็นการวัดระดับความสามารถจากผลงานตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ โดยสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนขณะปฏิบัติกิจกรรม การตอบคำถาม การทำแบบฝึกหัด

ภาพที่ 2.3 แสดงขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ตามปกติ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

สุดศิริ ศิริคุณ (2543, หน้า 54-55) ได้ศึกษาการเรียนการสอนโดยกลวิธีการเรียนแบบร่วมมือผสมผสาน CIRC เพื่อพัฒนาความสามารถทางการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียน ผลปรากฏว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในการทดสอบครั้งแรกและครั้งหลังนั้นมีความแตกต่างกัน โดยคะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ครั้งหลังสูงกว่าครั้งแรก แสดงว่านักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีการพัฒนาความสามารถทางการเขียนภาษาอังกฤษ

สุกัลยา จิตมานะ (2548, หน้า 92) ได้ศึกษาการพัฒนาทางการเขียนภาษาอังกฤษโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า

(1) ได้แผนการเรียนรู้ในการเขียนภาษาอังกฤษโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีคุณภาพ

(2) ผลสัมฤทธิ์ในการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนหลังจากได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือสูงขึ้นกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปิยวรรณ ศิริรัตน์ (2543) ได้เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษและความสามารถในการทำงานร่วมกันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนแบบโครงสร้างระดับยอดด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยกลวิธีการเรียนแบบร่วมมือผสมผสาน CIRC กับการสอนตามคู่มือครู โรงเรียนเทพศิรินทร์ กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2542 ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่เรียนโดยกลวิธีการเรียนแบบร่วมมือผสมผสาน CIRC มีคะแนนความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู นักเรียนมีกระบวนการทางความคิดซึ่งนำไปสู่ความคิดรวบยอดดีขึ้นสามารถจัด ลำดับขั้นตอนในการเขียนเรื่องและชัดเจนขึ้นมีการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มและพยายามช่วยเหลือกันและกัน

สรายุทธ จันทรสมบัติ (2548) ได้ศึกษาผลการใช้การเรียนแบบร่วมมือที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ และศึกษาเจตคติของนักเรียนต่อการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับนาฏศิลป์ชั้นกลางปีที่สาม วิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2547 พบว่านักเรียนที่เรียนโดยกลวิธีการเรียนการสอนแบบร่วมมือผสมผสาน CIRC มีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเพื่อความเข้าใจในเรื่องหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

ยุภาวดี ชันธูลา (2546) ได้ทำการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ภาษาไทยของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชุมชนสามัคคีราษฎร์บำรุง อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2546 พบว่า นักเรียนที่เรียนแบบร่วมมือโดยกลวิธีการเรียนแบบร่วมมือผสมผสาน CIRC มีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความภาษาไทยสูงกว่านักเรียนที่เรียนตามคู่มือครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีเจตคติที่ดีต่อการอ่านจับใจความภาษาไทยสูงกว่านักเรียนที่เรียนตามคู่มือครู

2. งานวิจัยในต่างประเทศ

จากการรวบรวมเอกสารและงานวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับทักษะการเขียนภาษาอังกฤษมีดังนี้

Calderon (1999) กล่าวถึงผลการจัดการเรียนการสอนโดยกลวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือผสมผสาน CIRC (Cooperative Integrated Reading and Composition Techniques) ที่เน้นพัฒนาทักษะการอ่าน การเขียนในโรงเรียน Ysleta ของผู้เรียนเกรด 2, 3 และ 4 ผู้เรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมจำนวนกลุ่มละ 12 ห้อง พบว่าผู้เรียนที่เรียนโดยกลวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือผสมผสาน CIRC สามารถเข้าใจเรื่องและบอกรายละเอียดของเรื่องที่อ่านได้ดีขึ้นนอกจากนี้ผู้เรียนยังสามารถเขียนเรื่องได้ยาวขึ้นผลการวิเคราะห์จากวีดิทัศน์พบว่าผู้เรียนได้ช่วยเหลือด้านการเรียน

ซึ่งกันและกัน กล้าแสดงความคิดเห็นในกลุ่มของตนเองและหน้าชั้นเรียนเป็นการเรียนการสอนที่สร้างบรรยากาศของการเรียนรู้พัฒนาทักษะด้านปฏิสัมพันธ์ดีขึ้นเมื่อมีผู้เรียนใหม่เข้ามาในชั้นเรียนก็จะถูกนำเข้าสู่กลุ่มมีการช่วยเหลือในเรื่องการเรียนเป็นอย่างดี

Hertz-Lazarowitz, Ivory & Calderon (1999) ได้ศึกษาถึงผลการเรียนโดยกลวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือผสมผสาน CIRC เปรียบเทียบกับการสอนแบบเก่าที่มีครูเป็นศูนย์กลางเพื่อศึกษาความเข้าใจการอ่าน และกลไกทางภาษาของนักเรียนเกรด 2 ในการเรียนวิชาภาษาสเปน ต่อเนื่องเมื่อนักเรียนขึ้นเกรด 3 ในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษและเกรด 4 ในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษเช่นเดียว กันของนักเรียนโรงเรียนเอลปาโซ รัฐเท็กซัส ซึ่งเป็นโรงเรียนสองภาษารวมนักเรียนกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 ระดับชั้น เกรด 2-4 จำนวน 24 ห้องเรียน รวมนักเรียนทั้งสิ้น 364 คน โดยทดลองกับนักเรียนเกรด 2 เป็นระยะเวลา 1 ปี ทดลองต่อเมื่อนักเรียนขึ้นเกรด 3 รวมเป็นเวลา 2 ปีและนักเรียนขึ้นเกรด 4 รวมเป็นเวลา 3 ปี เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองคือ แผนการสอนแบบร่วมมือในรูปแบบผสมผสานกับแผนการสอนแบบหลักสูตรมาตรฐานแบบ WWC ของโรงเรียน ผลปรากฏว่า การเรียนแบบร่วมมือในรูปแบบผสมผสานไม่มีผลต่อการอ่านออกเสียงตามตัวอักษร แต่มีผลสัมฤทธิ์ด้านความเข้าใจในการอ่าน และทักษะทางภาษาสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยวิธีการสอนแบบเดิม เริ่มตั้งแต่ชั้นเกรด 2 ที่เรียนภาษาสเปนเป็นทักษะทางภาษาเพิ่มเติม มีผลสัมฤทธิ์ในด้านการอ่านและการเขียนสูงกว่าที่ระดับ .45 และนักเรียนเกรด 3 ที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษามาตรฐาน มีผลสัมฤทธิ์ในด้านการอ่านและทักษะทางภาษาสูงกว่าที่ระดับ .44 และนักเรียนเกรด 4 ที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษามาตรฐาน มีผลสัมฤทธิ์ในด้านการอ่านและทักษะทางภาษาสูงกว่าที่ระดับ .05

Yeh, Yi-Fang (2007) ได้ศึกษาถึงผลการเรียนเรื่องความเข้าใจในการอ่านภาษาที่สองโดยกลวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือผสมผสาน CIRC กับนักเรียนที่มีความรู้เดิมในภาษานั้นอยู่ก่อนแล้วของนักเรียนโรงเรียนสองภาษา Chinese heritage school ในรัฐนิวเจอร์ซีย์ทางตอนเหนือ โดยนักเรียนกลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนเกรด 5-6 ที่เรียนภาษาจีนเป็นภาษาที่สองจำนวน 1 ห้องเรียนรวมนักเรียนทั้งสิ้น 30 คน แบ่งออกเป็นนักเรียนชาย 16 คน และนักเรียนหญิง 14 คน ผลปรากฏว่าพฤติกรรมตอบรับที่นักเรียนมีต่อรูปแบบกิจกรรมการเรียนการสอนโดยกลวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือผสมผสาน CIRC เพิ่มขึ้นร้อยละ 40.35 ผลสัมฤทธิ์ทางด้านความเข้าใจในการอ่านเพิ่มขึ้นร้อยละ 59.65 นักเรียนมีความเข้าใจคำศัพท์ กลไกทางภาษา และกล้าแสดงออกมากขึ้นตามลำดับ นอกจากนี้นักเรียนยังมีการช่วยเหลือกัน เข้าอกเข้าใจกัน และมีน้ำใจต่อกันมากขึ้น โดยเฉพาะมีความเข้าใจในขนบธรรมเนียม ภาษาและวัฒนธรรมของชาวจีนและนักเรียนเชื้อสายจีนมากขึ้นด้วย

Zamel (1983, pp. 165-184) ได้วิจัยเปรียบเทียบกระบวนการเขียนของผู้เรียนที่มีความสามารถทางการเขียนอยู่ในระดับกลาง จำนวน 6 คน ทั้งที่มีทักษะและไม่มีทักษะการเขียนของ University of Massachusetts ผลการวิจัยพบว่า

(1) ผู้เรียนมีทักษะการเขียน จะเขียนงานอย่างเป็นกระบวนการ กล่าวคือ ก่อนมีการเขียนมีการระดมสมอง รวบรวมข้อมูลเพื่อสร้างความคิด สามารถใช้ภาษาเพื่อสื่อสารความคิดของตนได้ชัดเจนและระหว่างการเขียนมีการตรวจงานเขียนและปรับปรุงงานเขียนซึ่งกันและกัน

(2) ผู้เรียนไม่มีทักษะการเขียน สนใจความถูกต้องตัวภาษาและรูปแบบการเขียนมากกว่าเนื้อหาและการเรียบเรียงความคิดที่ต้องการสื่อสาร มีความวิตกกังวลต่อการใช้ไวยากรณ์

Hassell (1995 อ้างถึงใน สุกศิริ ศิริคุณ, 2543, หน้า 56) ศึกษาทดลองการเรียนแบบร่วมมือในห้องเรียนภาษาอังกฤษของมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในเม็กซิโก พบว่านักเรียนประสบความสำเร็จในการดำเนินกิจกรรมแบบร่วมมือโดยครูลดบทบาทของตนลงมีหน้าที่ทำการประเมินการทำงานกลุ่มของนักเรียน ส่วนนักเรียนเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมตลอดกระบวนการ

Arends (1997) ได้ศึกษาการเรียนแบบร่วมมือมีความเห็นว่าจะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนทำงานของตนอย่างเต็มที่และเป็นอิสระจากครู ครูจะเข้าไปช่วยเหลือนักเรียนน้อยที่สุดอาจจะเป็นการให้ข้อเสนอแนะหรือให้แนวทางในการแสวงหาความรู้แก่นักเรียน และอีกประการหนึ่งการเรียนการสอนทักษะการเขียนภาษาอังกฤษโดยกลวิธีการเรียนแบบร่วมมือผสมผสาน CIRC ให้มีความสำคัญต่อการใช้กิจกรรมการสร้างความรู้ระหว่างเพื่อนในชั้นเรียน เน้นการแสดงออกทางความคิด

Slavin (1983) ได้ศึกษาการเรียนแบบร่วมมือให้ความเห็นว่าสมาชิกในกลุ่มมีปฏิสัมพันธ์กัน อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นต่อกัน

Johnson & Johnson (1994) จากการทำวิจัย พบว่าการเรียนโดยกลวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือผสมผสาน CIRC นักเรียนมีโอกาสได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน และมีกระบวนการปฏิสัมพันธ์ทำให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนและมีความมั่นใจในตนเอง

Borich (1992 , pp. 325-326) ได้ศึกษาการเขียนภาษาอังกฤษโดยใช้กลวิธีการเรียนโดยกลวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือผสมผสาน CIRC พบว่าเป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนมีอิสระในการเรียนและมีปฏิสัมพันธ์และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันก่อให้เกิดความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวภายในกลุ่มเป็นการสร้างพลังในทางบวกและสร้างแรงจูงใจในการเรียนมากขึ้น ทำให้นักเรียนที่เรียนการเขียนภาษาอังกฤษโดยกลวิธีการเรียนแบบร่วมมือผสมผสาน CIRC มีการพัฒนาความสามารถการเขียนภาษาอังกฤษดีขึ้น

Stevens and others (1987) ได้ศึกษาถึงผลการเรียนโดยกลวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือ ผสมผสาน CIRC เปรียบเทียบกับการสอนแบบเก่าที่มีครูเป็นศูนย์กลาง เพื่อศึกษาผลของการเรียน เพื่อความเข้าใจการอ่านเรื่อง การอ่านคำศัพท์ กลไกทางด้านภาษาและการสะกดคำวิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนเกรด 3 และ 4 จำนวน 461 คน ของโรงเรียนรอบนอกรัฐแมริแลนด์ ผลปรากฏว่า นักเรียนที่เรียนโดยกลวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือ ผสมผสาน CIRC มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น ดังนี้ ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเพื่อความเข้าใจในการอ่านเรื่องเพิ่มขึ้นที่ระดับ .19 การอ่านคำศัพท์ เพิ่มขึ้นที่ระดับ .18 การสะกดคำเพิ่มขึ้นที่ระดับ .29 การใช้ภาษา และกลไกทางด้านภาษาเพิ่มขึ้นที่ระดับ .24 ซึ่งสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยการสอนแบบเดิมที่มีครูเป็นศูนย์กลาง

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนทักษะการเขียนภาษาอังกฤษทั้งภายใน ประเทศและต่างประเทศ มีหลายรูปแบบมีหลายวิธีการ เพียงแต่ผู้ทำการศึกษาแต่ละท่านสามารถเลือก วิธีการที่นำมาใช้ให้เหมาะสมกับบริบทที่ต้องการ ในโอกาสนี้ผู้วิจัยมองเห็นแนวทางการแก้ปัญหา และพัฒนาการเรียนการสอนความสามารถทางการอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษ เลือกการจัดการ เรียนรู้ในการทำวิจัยโดยกลวิธีการเรียนแบบร่วมมือ ผสมผสาน CIRC (Cooperative Integrated Reading and Composition Techniques) เพื่อพัฒนาความสามารถทางการอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเซนต์ปีเตอร์ ธนบุรี เพราะเป็นวิธีการสอนที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลในด้านความต้องการความสามารถและความเร็วในการเรียนรู้ (สันทนา สุชาดารัตน์, 2527, หน้า 31-32) และการเรียนแบบร่วมมือ เป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่ กว้างขวาง